

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van

Datum

30 mei 2022

Referentie

Bijlagen

nota

Betalen tijdvak 1 vangnet + capaciteit Ruimte-OK

Aanleiding

U heeft in reactie op de nota van 17 mei aangegeven dat u niet akkoord bent met betaling van het eerste tijdvak van het vangnet onder de maatwerkregeling ventilatie in januari. U geeft aan de sluiting van het eerste tijdvak van het vangnet naar voren te willen halen, zodat aanvragen in dit tijdvak nog betaald kan worden in 2022. Daarnaast heeft u uw zorgen geuit over de capaciteit van de hulpteams van Ruimte-OK.

Deze nota bevat de uitwerking van uw wens het eerste tijdvak van het vangnet nog in 2022 te betalen, en een voorstel voor opschalen van de capaciteit van de hulpteams.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met het sluiten van tijdvak 1 voor het vangnet op 30 september? Betaling vindt dan parallel met de basis plaats in december 2022. Tijdvak 2 voor het vangnet beslaat daarmee 1 oktober tot en met 31 december en wordt uiterlijk betaald eind februari, begin maart.
- Bent u akkoord met maatregel 1 en 2 voor opschaling van de capaciteit voor de schoolbezoeken van Ruimte-OK?

Toelichting

Tijdvak 1 onder vangnet betalen in 2022

U heeft aangegeven de aanvragen voor tijdvak 1 van het vangnet te willen betalen in 2022. Het is een begrijpelijke wens om de ventilatie zo snel mogelijk op orde te willen brengen, zeker nu de kans steeds reëler lijkt dat Corona in het najaar weer de kop op zal steken. Om tijdvak 1 nog in 2022 te kunnen betalen, dient de aanvraagtermijn te sluiten op 30 september 2022. Dit wordt u dan ook voorgesteld bij beslispoint 1. Hierbij willen wij u ambtelijk nog het volgende in overweging geven.

1. Het beschikken en betalen van tijdvak 1 onder het vangnet in december 2022 legt extra druk op de uitvoeringscapaciteit van DUS-i. Normaliter hanteren zij 13 weken doorlooptijd voor het beoordelen en beschikken. Bij sluiting op 30 september is die termijn 10 weken. De vraag is of dat proportioneel is. De bouwwerkzaamheden om de ventilatie op orde te brengen, nemen namelijk 1 tot 3 jaar in beslag. Het een maand eerder beschikken en betalen van de schoolbesturen (bij sluiten tijdvak 1 op 30

Ert Wim b. ook een
opbrengen van derde tijdvak
tot te passen

Nee (Schoolbezoek is de kern van de hulplijn, dat moet
mogelijk blijven. Ruimte-OK blijft. OBV 1200 lopen zij achter in wat
men kan bieden. Ze zullen moeten opschalen, de hand
zorg bij de capaciteit, daar moet meer tempo in.
② Ik acht mogelijk dat
we langer hulpteams nodig
hebben.

Economische en financiële belangen van de staat
Economische en financiële belangen van de staat

september ipv 31 oktober) versnelt deze bouwwerkzaamheden niet tot nauwelijks.

2. Het eerder sluiten dan 31 oktober van het eerste tijdvak mogelijk leidt tot zeer weinig aanvragen in dit tijdvak. Dit staat grotendeels los van capaciteit van Ruimte-OK. De laatste twee weken voor de zomervakantie wordt in het VO nog weinig lesgegeven. De metingen kunnen dan niet plaatsvinden bij volle bezetting van de klaslokalen, hetgeen vereist is voor een representatieve meting. Ook de eerste week na de zomervakantie wordt door de scholen in het PO en VO zelf niet geschikt gevonden om de meting uit te voeren. Daarnaast moeten schoolbesturen nog offertes opvragen voor de ventilatie-interventies en een begroting opstellen voor hun aanvraag; en die afstemmen met gemeenten (zeker in het geval dat de gemeente bijdraagt aan de cofinanciering).
3. Per saldo kan het sluiten van tijdvak 1 op 30 september in plaats van 31 oktober ertoe leiden dat een deel van de scholen juist later betaald wordt. Indien er namelijk inderdaad weinig aanvragen worden gedaan voor tijdvak 1 bij sluiting van de termijn op 30 september, leidt dit ertoe dat het merendeel van de aanvragen in tijdvak 2 wordt gedaan. Tijdvak 2 wordt betaald eind februari/ begin maart 2022.

Capaciteit Ruimte-OK

Capaciteit voor 800 schoolbezoeken en CO2-metingen vereist vanaf 1 juli

U heeft aangegeven zich zorgen te maken over de capaciteit van de hulpteams ventilatie van Ruimte-OK. Op basis van het verdiepend onderzoek van Ruimte-OK van augustus 2021 voldoen nog circa 1200 schoolgebouwen niet aan de ventilatie-opgave. Niet voor alle schoollocaties zal een aanvraag voor de maatwerkregeling worden gedaan, en een deel van de aanvragen zal voor de basis zijn, waar een schoolbezoek niet verplicht is. We gaan er daarom vanuit dat er tenminste capaciteit moet zijn voor maximaal 800 schoolbezoeken en CO2-metingen ten behoeve van de aanvraag van de maatwerkregeling in de periode vanaf 1 juli tot 31 december 2022.

Om u een goed beeld te kunnen geven van de capaciteit bij Ruimte-OK is het van belang onderscheid te maken tussen:

1. de capaciteit van de hulpteams voor 800 schoolbezoeken ná 1 juli zoals verplicht om een aanvraag te kunnen doen voor het vangnet.
2. en de capaciteit voor het uitvoeren van 800 metingen van de CO2-concentratie en binnentemperatuur (hierna: CO2-meting); die leidt tot de vereiste urgentieverklaring om een aanvraag voor het vangnet te kunnen doen.

Enkel de capaciteit van de hulpteams voor de 800 schoolbezoeken is een aandachtspunt. De capaciteit voor het uitvoeren van de CO2-meting is voldoende.

Capaciteit CO2-meting voldoende

De capaciteit voor de CO₂-meting is voldoende. De CO₂-meters die gebruikt worden voor de meting worden door de leverancier aan de scholen verzonden waarna de school deze met een instructie vooraf en controle achteraf door Ruimte-OK kunnen installeren. De leverancier kan per week tussen de 50-100 CO₂-meters versturen. De verstrekking van de meters zal plaatsvinden vanaf publicatie van de regeling, uiterlijk vanaf 30 juni. In de periode tot 30 september (sluiting tijdvak 1 vangnet) kunnen op deze wijze naar schatting voldoende meters worden verstrekt om 400 afgeronde metingen op 400 schoollocaties uit te voeren, en daarmee om 400 urgentieverklaringen te kunnen verstrekken. Voor de periode van tijdvak 2 van 30 september tot en met 31 december zijn sowieso voldoende CO₂-meters beschikbaar, en deze kunnen ook tijdig worden uitgeleverd. Ruimte-OK heeft met de leverancier goede afspraken over opschaling van de meters indien nodig.

De personele inzet van Ruimte-OK voor de CO₂-meting vormt ook geen beletsel. De instructie vanuit Ruimte-OK voor het op juiste wijze meten door het onderwijspersoneel, vindt telefonisch plaats en door middel van een instructiefilmpje. Hierdoor hoeven er geen experts van Ruimte-OK bij de meting aanwezig te zijn.

Capaciteit schoolbezoeken en maatregelen om deze te vergroten

In februari 2022 is met Ruimte-OK vastgelegd dat zij 1200 schoolbezoeken afleggen tot het einde van 2022. Zij voldoen aan die afspraak, en in de periode tot 1 juli zijn er reeds 300 schoolbezoeken afgelegd. Schoolbezoeken werden en worden afgelegd aan iedere school die deze aanvraagt (ongeacht of daar een aanvraag voor de maatwerkregeling ventilatie uit volgt). Nu een schoolbezoek ook verplicht wordt om een aanvraag te kunnen doen voor het vangnet; is het echter nodig om ruimte te hebben voor 800 schoolbezoeken ná 1 juli. Het is namelijk niet te voorspellen of de reeds bezochte 300 scholen óók de scholen zijn die een beroep gaan doen op het vangnet. Dit vraagt om extra capaciteit van de hulpteams voor de schoolbezoeken bovenop de afspraken die eerder zijn gemaakt.

De reeds bestaande capaciteit in de periode juli – 31 dec 2022 is als volgt: Tot 30 september zijn er 250 schoolbezoeken mogelijk, tot 31 oktober zijn er in totaal 400 schoolbezoeken mogelijk, met het tweede tijdvak tot 31 december zijn er in totaal reeds 700 schoolbezoeken mogelijk. Om voldoende capaciteit te hebben voor mogelijk 800 aanvragen voor de maatwerkregeling in de periode 1 juli tot 31 december 2022 is dit echter niet genoeg. De capaciteit wordt niet verhoogd door meer middelen voor Ruimte-OK om extra experts aan te nemen. Ruimte-OK zet sinds de start van de hulpteams ventilatie eind januari 2022 vol in op werving van extra experts. Deze zijn in de huidige arbeidsmarkt en gezien de specifieke eisen aan deze experts moeilijk te vinden. Het probleem zit niet in de beschikbare middelen vanuit OCW. Contractueel met Ruimte-OK is vastgelegd dat zij

factureren op basis van gerealiseerde kosten¹. Op deze manier hebben zij de financiële ruimte om maximaal op te schalen met personeel; indien zij geschikt personeel kunnen vinden.

Evenwel is het mogelijk de minimaal 800 schoolbezoeken ná 1 juli te halen, en is er daar bovenop ruimte om verder op te schalen met de volgende maatregelen;

1. De volgordelijkheid loslaten van éérs schoolbezoek en daarna CO2-meting bij een aanvraag voor het vangnet.

Oorspronkelijk was het idee om de schoolbezoeken plaats te laten vinden, voorafgaand aan de CO2-meting. Op die manier is geborgd dat er alles aan is gedaan om de ventilatiesituatie binnen de bestaande mogelijkheden van het gebouw te optimaliseren. Het is voor de planning van de schoolbezoeken en de CO2-metingen echter niet doelmatig die volgordelijkheid aan te houden. Indien de volgordelijkheid wordt losgelaten zijn er meer schoolbezoeken mogelijk dan 700 in de periode van juli – 31 december 2022. Het is echter lastig te kwantificeren hoeveel meer. Het zou kunnen dat de benodigde 800 schoolbezoeken niet gehaald worden met enkel het loslaten van de volgordelijkheid.

Er is ook een inhoudelijk argument om de volgordelijkheid los te laten. Het is onwaarschijnlijk dat optimalisatie binnen de bestaande mogelijkheden van het gebouw 100% gerealiseerd zal zijn op het moment dat de CO2-meting plaatsvindt. Bouwkundige maatregelen die voortvloeien uit het schoolbezoek kunnen dan namelijk nog niet gerealiseerd zijn.

2. De mogelijkheid creëren om de schoolbezoeken uit te laten voeren in het voorjaar van 2023. Indien de volgordelijkheid van schoolbezoeken en CO2-meting wordt losgelaten, is er geen noodzaak meer om de schoolbezoeken te laten plaatsvinden binnen de aanvraagtermijn van het vangnet (dus voor respectievelijk 30 september en 31 december). Daarom is het voorstel de schoolbezoeken niet op te nemen bij de aanvraagvereisten in de regeling, maar onder de verplichtingen. Dit betekent dat een schoolbezoek wel moet plaatsvinden, maar uiterlijk voordat de subsidie na afloop van de bouwwerkzaamheden wordt vastgesteld (na 2 of uiterlijk 3 jaar). Met deze maatregel is het mogelijk de schoolbezoeken ook in het voorjaar van 2023 uit te voeren, zowel voor tijdvak 1 als tijdvak 2 van het vangnet. Dit biedt de hulpteams van Ruimte-OK ook de ruimte de schoolbezoeken te kunnen blijven aanbieden aan scholen die geen aanspraak op de maatwerkregeling willen doen. Met

¹ Hierin is wel een maximumbedrag opgenomen, maar daaraan komt Ruimte-OK niet.

deze maatregel kan onverwachte over-aanvraag voor het vangnet van welke omvang dan ook worden ondervangen.

Economische en financiële belangen van de staat

[Redacted text block]

3. Het verkorten van de schoolbezoeken, zodat er meer kunnen plaatsvinden in hetzelfde tijdsbestek. Een schoolbezoeken in het PO omvat nu 2 dagdelen, voor het VO 3 dagdelen (VO-gebouwen zijn gemiddeld genomen groter dan PO-gebouwen). Deze dagdelen zijn nodig om de ventilatiesituatie in het schoolgebouw in kaart te brengen en het personeel op de school te kunnen informeren over de juiste wijze van ventilatie, afhankelijk van de situatie ter plaatse. Het verkorten van de schoolbezoeken tot 1 dagdeel voor zowel PO en VO, maakt naar verwachting dat de vereiste 800 schoolbezoeken voor 31 december kunnen plaatsvinden, zonder maatregel 1 en 2. De kwaliteit van de schoolbezoeken bindt dan echter aan kwaliteit in. Dit is onwenselijk, omdat een degelijk schoolbezoek als effectieve en efficiënte maatregel wordt beschouwd om de ventilatie op orde te krijgen.

U wordt aangeraden akkoord te gaan met maatregel 1 en 2. Met deze twee maatregelen kunnen de schoolbezoeken worden opgeschaald tot boven 800 schoolbezoeken. Ook geeft het alle ruimte om ook de schoolbezoeken uit te voeren voor scholen die geen aanspraak willen maken (op het vangnet onder) de maatwerkregeling. Maatregel 3 doet afbreuk aan de kwaliteit van de schoolbezoeken, en is niet nodig indien maatregel 1 en 2 worden genomen.

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van

Datum

17 mei 2022

Referentie

Bijlagen

nota

Uitwerking maatwerkregeling ventilatie (nav loslaten
signaleringswaarde)

Aanleiding

In de eerdere uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie die u heeft ontvangen, stonden financiële voorwaarden uitgewerkt. De sectorraden en de VNG gaan niet akkoord met deze financiële voorwaarden. U heeft aangegeven bereid te zijn de signaleringswaarde te laten vallen, om de regeling gezamenlijk met de sectorraden en de VNG vast te kunnen stellen. Hiertoe is een nieuwe uitwerking van de maatwerkregeling gemaakt en deze is voorgelegd aan de sectorraden, de VNG en het ministerie van Financiën (Fin). Gebleken is de nieuwe uitwerking de steun heeft van al deze partijen. Met deze nota wordt nu uw akkoord gevraagd op de genoemde uitwerking. Deze uitwerking staat 24 mei op de agenda in het BO met de bestuurders van de sectorraden en de VNG en dient daar gezamenlijk vastgesteld te worden om publicatie van de regeling in juni niet in gevaar te brengen. Deze nota bevat tevens een beslispunt ten aanzien van de termijn waarop de middelen uit het vangnet betaald kunnen worden.

U vindt de nieuwe uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie bijgesloten bij deze nota, zoals deze is gedeeld met voorgenoemde partijen.

Geadviseerd besluit

1. Gaat u akkoord met de nieuwe uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie zonder financiële voorwaarden (zoals bijgevoegd bij deze nota)?
2. Gaat u akkoord met het beschikken en betalen van de middelen voor de basis in 2022, en voor het vangnet begin 2023? Publicatie is nog steeds voorzien in juni, openstelling van de regeling in juli.
3. Gaat u akkoord met het creëren van twee tijdvakken voor aanvragen in het vangnet om de betalingen voor dit deel toch zo vroeg mogelijk uit te kunnen voeren? *Mogen er ook drie zijn*

Toelichting

Beslispunt 1: akkoord met uitwerking regeling

De afgelopen periode werd na intensief ambtelijk overleg met de sectorraden en de VNG duidelijk dat zij niet akkoord gaan met de financiële voorwaarden uit de eerdere uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie.

- De PO-Raad en de VO-raad gaan niet akkoord met het hanteren van de signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Als reden voeren zij aan dat deze signaleringswaarde bedoeld is als aanleiding voor gesprek en niet als norm. Men is bang voor een glijdende schaal (als in: nu krijgen scholen op grond van de signaleringswaarde méér middelen, de volgende keer is het grond voor terugvordering). Ook vinden zij dat er

met de signaleringswaarde als financiële voorwaarde, voorbij wordt gegaan aan dat een hoog eigen vermogen uitlegbaar kan zijn.

- De VNG gaat niet akkoord met de verplichte bijdrage van 1/3de cofinanciering voor gemeenten. Zij stellen dat dit ingrijpt op het budgetrecht van gemeenten.

Beide voorwaarden zijn geschrapt in de nieuwe uitwerking van de maatwerkregeling, daarmee zijn alle eerder uitgewerkte financiële voorwaarden komen te vervallen. De nieuwe uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie vindt u in de bijlage. De sectorraden en de VNG hebben zich reeds uitgesproken vóór deze nieuwe uitwerking. Het ministerie van Financiën is tevens al akkoord gegaan met deze uitwerking. Het tot stand komen van voorliggende uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie heeft ons inziens te lang geduurd. De discussie over de financiële voorwaarden heeft lang gelopen, net als de discussie over een bredere aanpak om met deze middelen de verouderde voorraad aan te pakken. Met uw akkoord op de huidige uitwerking zijn we er nu uit met de partijen.

Waarom 60% Rijksbijdrage in het vangnet?

Het schrappen van de signaleringswaarde uit de maatwerkregeling leidt ertoe dat er onder het vangnet standaard 60% Rijksbijdrage wordt gegeven. Voor de bepaling van dit percentage is een uitgebreide analyse gedaan naar de reservepositie van schoolbesturen en de gemiddelde kosten van een ventilatie-interventie. Hieruit blijkt dat schoolbesturen die een ventilatie-interventie niet deels of volledig zelf kunnen financieren, gemiddeld 60% Rijksbijdrage nodig heeft. In de eerdere uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie, werd in het vangnet tussen 30%-70% Rijksbijdrage gegeven. De prognose was hier al dat gemiddeld 60% Rijksbijdrage uitgekeerd zou worden. Met het vastzetten van de Rijksbijdrage in het vangnet kunnen naar verwachting dus evenveel schoolgebouwen worden aangepakt, als in de eerdere uitwerking.

Beslispunt 2: beschikken en betalen van de middelen voor de basis in 2022 en voor het vangnet begin 2023

Schoolbesturen hebben enige tijd nodig om hun aanvraag voor de maatwerkregeling op te stellen. Voor aanvragen voor het vangnet is het bovendien vereist om een twee-weken-durende CO2-meting uit te voeren. Daarom wordt ingeschat dat schoolbesturen tot 31 oktober 2022 de tijd moeten krijgen om een aanvraag in te dienen. Als deze deadline eerder wordt gesteld, wordt onderuitputting op de regeling verwacht, omdat schoolbesturen simpelweg hun aanvraag niet tijdig rond weten te krijgen.

Doorlooptijd beoordelen, beschikken, betalen vangnet

- DUS-i rekent standaard 13 weken voor het beoordelen, beschikken en betalen van aanvragen. Met name het beoordelen van ingediende

begrotingen kost tijd, hoe meer aanvragen er worden gedaan, hoe meer tijd dit kost.

- Voor de 'basis' kan dit proces direct in gang worden gezet, omdat wordt toegekend op volgorde van binnenkomst. Dit betekent dat met de nodige extra inspanning uiterlijk 31 oktober de aanvraagtermijn voor de basis kan sluiten en dat voor 31 dec beoordeeld, beschikt en betaald kan worden. 31 oktober is krap voor het opstellen van de aanvraag voor schoolbesturen, maar voor de basis hoeven zij geen urgentietoets te doen, dus dit zou haalbaar moeten zijn.
- Voor het 'vangnet' kan het proces van beoordelen van de aanvragen door DUS-i pas beginnen na sluiting van de aanvraagtermijn. Er moet immers eerst gerankt worden op urgentie.
- Het tijdvak sluiten op 31 oktober, maakt dat beoordelen, beschikken en betalen dan begin 2023 kan plaatsvinden (eind januari). Hier kan niet in versneld worden omdat de kans op (grote) over-aanvraag op dit deel van de regeling reëel is. Er kan dus niet voor 31 oktober al gestart worden met beoordelen van de begrotingen, want dan moet men er veel te veel beoordelen die later afvallen (potentieel honderden).

Uitvoering Co2-metingen

- Daar komt bij dat Ruimte-OK (hulpteams ventilatie) naar schatting 600 CO2-metingen kan uitvoeren tot 31 oktober (vereist voor een aanvraag voor het vangnet). Terwijl het er naar schatting potentieel 1200 aanvragen voor een meting kunnen binnenkomen.
- Ruimte-OK heeft te weinig personele capaciteit, omdat die metingen vooraf moeten gaan aan een schoolbezoek van 2-3 dagdelen om tot optimalisatie van de ventilatie te komen binnen de bestaande mogelijkheden van het schoolgebouw.
- De onwenselijke oplossing is om die verplichte schoolbezoeken los te koppelen van de CO2-meting, maar dan is niet geborgd dat scholen er aantoonbaar alles aan hebben gedaan om de ventilatie op orde te brengen binnen hun bestaande mogelijkheden.
- Het opschalen van de personele capaciteit is lastig omdat er specialistische expertise nodig is voor het uitvoeren schoolbezoek van 2-3 dagdelen. Geschikt personeel hiervoor is moeilijk te vinden. Ruimte-OK zet momenteel al alles op alles om mensen te werven.

Bovenstaande zaken vragen om meer tijd voor DUS-i om vangnetaanvragen te beoordelen, beschikken en betalen en meer tijd voor de hulpteams van Ruimte-OK om de CO2-metingen uit te voeren. Dit leidt ertoe dat betalingen voor het vangnet begin 2023 kunnen plaatsvinden. U wordt geadviseerd hierop uw akkoord te geven, omdat het onoverkomelijk is. Het ministerie van Financiën is reeds akkoord.

Beslispunt 3: Tijdvakindeling vangnet om zo vroeg mogelijk in 2023 te kunnen betalen

Als Corona dit najaar weer de kop opsteekt, is het zaak zo vroeg als mogelijk vangnetaanvragen te kunnen beschikken en betalen. Zeker omdat de aanvragen voor het vangnet de aanvragen voor de meest urgente gevallen wordt gedaan: daar waar de ventilatie-situatie het meest nijpend is. Daarom wordt u voorgesteld een **tijdvakindeling** met twee tijdvakken voor aanvragen in het vangnet te hanteren (voorkeursvariant). Hierdoor kunnen de toegekende vangnetaanvragen in januari 2023 betaald worden:

Voorkeursvariant tijdvakindeling

Één tijdvak voor de basis:

juli- 31 okt 2022; betaling vindt plaats in dec 2022.

Twee tijdsvakken voor het vangnet:

Tijdvak 1. juli-31 oktober 2022; betaling vindt plaats uiterlijk 30 januari 2023

Tijdvak 2. 1 november 2022-31 dec 2022; betaling vindt plaats uiterlijk 1 maart 2023.

Om gelijke kansen te creëren voor aanvragen in tijdvak 1 en tijdvak 2, wordt er in deze voorkeursvariant na sluiting van tijdvak 2 opnieuw gerankt tussen de eerder 'uitgerankte' aanvragen uit beiden tijdvakken. Om mee te doen aan deze laatste rankingsronde hoeven schoolbesturen geen nieuwe aanvraag in te dienen. Deze voorkeursvariant met tijdvakindeling maakt het noodzakelijk 4 deelplafonds in de regeling aan te brengen (1. Tijdvak basis; 2. Tijdvak 1 vangnet; 3. Tijdvak 2 vangnet; 4. Opnieuw ranken 'uitgerankte' aanvragen vangnet).

Voordelen:

- o Tijdvakindeling met twee tijdvakken maakt dat de eerste uitbetalingen onder het vangnet plaats kunnen vinden uiterlijk 30 januari 2023.

Nadelen:

- o Tijdvakindeling maakt de uitvoering complex.

Alternatieve tijdvakindeling

Alternatief is om ook voor het vangnet één tijdvak te creëren die loopt van juli tot 31 dec 2022.

Één tijdvak voor de basis:

juli- 31 okt 2022; betaling vindt plaats in dec 2022.

Één tijdvak voor het vangnet:

Tijdvak 1. juli-31 dec 2022; betaling vindt plaats uiterlijk 1 maart 2023.

Datum
17 mei 2022

Voordelen:

- In de uitvoering veel minder complex dan de voorkeursvariant

Nadelen:

- Maakt dat uitbetaling pas uiterlijk 1 maart 2023 kan plaatsvinden voor het vangnet. Dit is laat, zeker als Corona weer opspeelt.
- Ook gaat het bij het vangnet om de meest urgente gevallen. Die wil je juist zo snel mogelijk helpen.
- Politiek moeilijk uitlegbaar.

Nota ter aanbieding subsidieregeling
Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van

Datum

09 mei 2022

Referentie

Bijlagen

Kopie voor

Aantal pagina's

11

nota

Maatwerkregeling ventilatie op scholen

Gevraagde besluit

U wordt gevraagd:

- Akkoord te gaan met het voorstel door de Maatwerkregeling ventilatie op scholen onder voorbehoud van positieve uitvoeringstoets van DUS-i (verwacht 20 juni 2022), en onder voorbehoud van definitief akkoord van Fin op de gehele regeling (deze ligt nu parallel bij hen voor). U wordt gevraagd te wachten met ondertekenen van de regeling tot de uitvoeringstoets van DUS-i en akkoord van Fin binnen is, u wordt hierover geïnformeerd. Deze nota te paraferen en uw paraaf van een datum te voorzien.

De regeling wordt 22 juni aangeboden voor publicatie in de Staatscourant op 30 juni, en treedt in werking met ingang van 18 juli 2022.

Samenvatting van de regeling

Voor u ligt de subsidieregeling 'Maatwerkregeling ventilatie op scholen'. De maatwerkregeling is een subsidieregeling aan de bevoegde gezagsorganen van scholen. Het is een regeling met een '**basis**' met standaard cofinanciering vanuit het Rijk ter hoogte van 30%, en die daarnaast een rijksbijdrage biedt van 60% voor de meest urgente gevallen op basis van een urgentieverklaring; via een '**vangnet**'.

Uitgangspunt van de maatwerkregeling is dat zoveel mogelijk urgente aanvragen gehonoreerd kunnen worden. Dat wil zeggen dat er aan scholen en gemeenten wordt gevraagd om enkel een aanvraag voor het vangnet te doen indien zij een laag eigen vermogen hebben. Dit is een moreel appél en geen formeel vereiste waarbij de aanvrager moet aantonen een laag eigen vermogen te hebben; zoals overeengekomen met de sectorraden en VNG. Op deze manier wordt in een rijksbijdrage voorzien die nodig is om de financiering rond te krijgen met als randvoorwaarde dat schoolbesturen en gemeenten vanuit het perspectief van gezamenlijke verantwoordelijkheid ook doen wat in hun vermogen ligt.

De maatwerkregeling staat ook open voor verticale scholengemeenschappen en Agrarische Onderwijs Centra voor locaties met uitsluitend VO-leerlingen.

De basis

In de huidige SUVIS-regeling ligt vast dat het Rijk 30% bijdraagt. Deze systematiek wordt met de basis voortgezet in de maatwerkregeling. Om voor de basisvariant van de regeling in aanmerking te komen worden er geen voorwaarden aan de urgentie gesteld, zoals deze voor het 'vangnet' wel gelden.

Het vangnet

In bepaalde gevallen blijkt dat de huidige rijksbijdrage van de SUVIS-regeling (30%) niet volstaat; veelal omdat schoolbesturen en gemeenten de middelen niet hebben om 70% zelf bij te dragen. De ventilatieproblematiek blijft in deze gevallen bestaan. Voor deze gevallen wordt beoogd om middels de Maatwerkregeling ventilatie op scholen onder voorwaarden een 'vangnet' in werking te laten treden, waarbij een hoger rijksbijdrage van 60% wordt toegekend.

Om aanspraak te kunnen maken op dit 'vangnet', moet er alles aan gedaan zijn om de ventilatie te verbeteren binnen de technische mogelijkheden van het gebouw. Er moet een verbinding zijn met maximale gedragsaanpassing van het onderwijzend personeel. Zij moeten maximaal geïnstrueerd worden over juiste wijze van ventileren en de technische mogelijkheden van het gebouw moeten zijn geoptimaliseerd. Daarom is een schoolbezoek van de hulpteams ventilatie van Stichting Ruimte-OK op de schoollocatie verplicht, om aanspraak te kunnen maken op het 'vangnet'. Zoals eerder met u afgesteld is het schoolbezoek een verplichting voor het vangnet, en geen aanvraagvereiste. Dit betekent dat het schoolbezoek ook ná de subsidieaanvraag mag plaatsvinden.

Om een aanvraag te honoreren voor het 'vangnet', moet volgens de regeling worden voldaan aan:

1. Het laten afleggen van het hierboven genoemde schoolbezoek van het hulpteam ventilatie (Ruimte-OK), waarbij middels een (gedrags)instructie de ventilatie wordt geoptimaliseerd binnen de bestaande (technische) mogelijkheden van het schoolgebouw.
2. De uitvoer van een meting door het hulpteam van Ruimte-OK naar de CO₂-concentratie en binnentemperatuur. Het hulpteam ventilatie bepaalt de urgentie op basis van de meetresultaten aan de hand van een puntensysteem, dit landt in een urgentieverklaring die bij de aanvraag door de school moet worden bijgesloten. De urgentieverklaring (en onderliggende meting) is daarmee wél een aanvraagvereiste.

Rijksbijdrage onder het 'vangnet'

Aanvragen die worden toegekend onder het 'vangnet', krijgen 60% rijksbijdrage voor de benodigde ventilatie-interventie. Deze 60% is gebaseerd op het gemiddelde percentage rijksbijdrage dat de groep schoolbesturen nodig heeft voor een ventilatie-interventie, die dit niet (deels) uit het eigen vermogen kunnen financieren.

Aanvraagtermijnen en betaling

De maatwerkregeling kent de volgende tijdvakken waarbinnen aanvragen kunnen worden gedaan. De basis onder de regeling kent één tijdvak, het vangnet drie tijdvakken:

Basis	18 juli tot en met 31 oktober 2022
Vangnet tijdvak 1	18 juli tot en met 30 september 2022
Vangnet tijdvak 2	1 oktober tot en met 31 december 2022
Vangnet tijdvak 3	1 januari 2023 tot en met 31 maart 2023

Aanvragen voor de basis worden toegekend op volgorde van binnenkomst van de volledige aanvraag. Aanvragen voor het vangnet worden toegekend na rangschikking. Dit gebeurt na sluiting van het betreffende tijdvak op basis van de urgentiescore uit de urgentieverklaring van Ruimte-OK. De aanvragen met de meest urgente problematiek worden het eerst toegekend.

Toegekende aanvragen voor de basis en tijdvak 1 van het vangnet zullen beschikt en betaald worden in 2022, zodat zo snel mogelijk met werkzaamheden gestart kan worden. Toegekende aanvragen voor tijdvak 2 en tijdvak 3 van het vangnet zullen respectievelijk beschikt en betaald worden uiterlijk begin maart 2023; en uiterlijk half juni 2023.

Deelplafonds

De beschikbare 140 mln. is verdeeld over de vier tijdvakken in de volgende deelplafonds. De hoogte van de bedragen in de deelplafonds zijn afgestemd met het Ministerie van Financiën (Fin), de sectorraden en de VNG. De uitvoeringskosten voor DUS-i bedragen ca. €1.000.000.¹

Basis:	€ 25 mln.
Vangnet 1:	€ 38 mln.
Vangnet 2:	€ 38 mln.
Vangnet 3:	€ 38 mln.

Er is een prognose gemaakt van het financiële beslag van het verwachte aantal aanvragen voor de basis en het vangnet. Dit is gedaan op basis van gegevens over de vermogen van de schoolbesturen (gerelateerd aan het aantal locaties dat zij hebben en of al eerder een SUVIS-aanvraag is gedaan), de gemiddelde omvang van de totale kosten van de projecten in de SUVIS-regeling (dus verwachte kosten per aanvraag), en het percentage rijksbijdrage dat men respectievelijk in de basis (30%) en het vangnet (60%) krijgt. Dit resulteert in een verwacht financieel beslag van €50 mln. voor de basis en €240 mln. voor het vangnet. De beschikbare 140 mln. is hiervoor niet toereikend. In de regeling zijn de deelplafonds daarom binnen de grenzen van het beschikbare budget evenredig

¹ Omdat de uitvoeringstoets en de offerte van DUS-i 20 juni worden aangeleverd, zijn de precieze uitvoeringskosten nog niet bekend. Afhankelijk van de offerte kan dit bedrag nog licht wijzigen (hooguit enkele tonnen). Daarmee wijzigen mogelijk ook de bedragen van de deelplafonds licht, omdat de uitvoeringskosten uit de beschikbare €140 mln. betaald worden.

vastgesteld.² Dit betekent dat er €25 mln. beschikbaar is voor de basis, en €115 mln. voor het vangnet. Deze €115 mln. is gelijk verdeeld over de drie tijdvakken, hierop wordt nog ca €1 mln. voor de uitvoeringskosten op in mindering gebracht.

Om het kasritme van de OCW-begroting aan te passen op bovenstaande budgettering van deelplafonds is een schuif (overlopende verplichting) van 2022 naar 2023 van 46 mln. nodig.³ Fin is hier akkoord mee, de schuif vindt plaats bij augustusbrief.

Luchtreinigers niet subsidiabel

Ambtelijk zijn we meermaals bevraagd waarom de maatwerkregeling (en eerder de SUVIS-regeling) niet openstaat voor luchtreinigingstechnieken. De lijn van het RIVM is dat er geen technieken zijn die ventilatie kunnen vervangen. De effectiviteit van aanvullende technieken in combinatie met ventilatie is daarbij niet bewezen en zijn de gezondheidsrisico's zijn niet afdoende onderzocht. Er is veel variatie in kwaliteit van luchtreinigers op de markt, en er is geen standaard voor de kwaliteit en veiligheid. Luchtreinigingstechnieken zijn veelbelovend en lijken goedkoper dan ventilatiesystemen. Daarom steunt u ook financieel de pilot luchtreinigers in Staphorst. Zolang de techniek echter niet bewezen is en de veiligheid niet gegarandeerd is, is ervoor gekozen luchtreiniging niet subsidiabel te stellen in de maatwerkregeling, ook niet flankerend naast ventilatiemaatregelen. Wel wordt er voor deze maand een afspraak van u met wethouder Steenbakkers (Eindhoven), RIVM en ILT ingeland over luchtreiniging.

Deze nota bevat een bijlage met de afwegingen die zijn gemaakt bij de totstandkoming van de regeling.

Bijlage met informatie over de regeling

1. Wat is het probleem en de aanleiding voor de subsidieregeling?

Met de Maatwerkregeling ventilatie op scholen wordt beoogd de volgende knelpunten die werden waargenomen bij de SUVIS-regeling op te lossen,:

- de cofinanciering van 70% door gemeenten en schoolbesturen kon in gevallen niet worden opgebracht;
- het maximaal aan te vragen bedrag per project (schoollocatie) was (in staffels) gemaximeerd op basis van leerlingaantallen die op de locatie les krijgen. Dit vormt in gevallen bovenop de 70% cofinanciering door schoolbesturen en gemeenten een financiële drempel om een aanvraag te doen;

² Totaal verwacht financieel beslag is 290 mln. Met evenredig binnen de grenzen van het beschikbare budget vastgesteld, wordt bedoeld: (€50 mln. / €290 mln.)* €140 mln. = €25 mln. voor de basis; en (€240 mln. / €290 mln.) * €140 mln. = €115 mln. voor het vangnet.

³ In 2022 is €110 mln. beschikbaar en voor 2023 is €30 mln. beschikbaar op de OCW-begroting. In 2022 worden de basis (€25 mln.), het tijdvak 1 van het vangnet (€38 mln.), én de uitvoeringskosten (€1 mln.) betaald. Rekensom: €110 minus €25 mln. minus €38 mln. minus 1 mln. = €46 mln.

Bovenstaande knelpunten worden in de maatwerkregeling weggenomen door enerzijds de meer financieel draagkrachtige schoolbesturen en gemeenten met ventilatieproblematiek financieel te blijven ondersteunen ('basis'), en anderzijds de financiële drempel te verlagen voor de groep schoolbesturen met de meest urgente problematiek maar met weinig financiële draagkracht ('vangnet'). In het vangnet wordt maximaal 60% van het project gefinancierd door het Rijk. In zowel de 'basis' als in het 'vangnet' wordt het gemaximeerde bedrag (op basis van leerlingstaffels) per aanvraag loslaten.

De SUVIS-regeling stond daarnaast niet open voor separate VO-gebouwen onder MBO-bestuur (verticale scholengemeenschappen en agrarische onderwijs centra). Dit wordt gerepareerd door de maatwerkregeling ventilatie op scholen wel voor deze groep open te stellen.

2. Wie zijn betrokkenen?

OCW: heeft de subsidieregeling opgesteld en financiële middelen beschikbaar gesteld (F-afdeling, directie PO).

DUS-I: DUS-I voert de 'Maatwerkregeling ventilatie op scholen' uit en zorgt voor het beoordelen, beschikken en betalen van aanvragen.

Hulpteam ventilatie: het hulpteam ventilatie is een door Stichting Ruimte-OK opgezet team van experts die de urgentieverklaring afgeeft op grond van de door hen op de schoollocatie uitgevoerde CO₂- en temperatuurmeting.

Schoolbesturen: schoolbesturen dienen een aanvraag voor subsidie in op grond van de 'Maatwerkregeling ventilatie op scholen' door een aanvraagformulier in te vullen die ter beschikking is gesteld op de website van DUS-I.

3. Wat is het doel van de subsidieregeling?

Het doel van de subsidieregeling is het stimuleren van projecten (d.m.v. projectsubsidie) waarmee door middel van noodzakelijke en flankerende energiezuinige maatregelen de ventilatie in bestaande schoolgebouwen kan worden verbeterd en dit met een hogere rijksbijdrage ook in gevallen waarin de ventilatiesituatie het meest urgent is mogelijk te maken.

Met de maatwerkregeling ventilatie op scholen wordt beoogd de schoolgebouwen met de meest urgente ventilatiesituatie, zo snel als mogelijk (binnen uiterlijk 3 jaar) te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals het Bouwbesluit en de Arboregelgeving, en de aanvullende richtlijnen van de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). Tevens kan hiermee een bijdrage worden gerealiseerd aan het verbeteren van de energieprestatie en duurzaamheid van de schoolgebouwen. Het aanbrengen van ventilatie kan, zeker in gebouwen waarin nog geen

ventilatiesysteem aanwezig was, leiden tot een hoger energieverbruik. Daarom voorziet deze regeling ook in het subsidiëren van flankerende energiebesparende maatregelen om het uiteindelijke energieverbruik (en daarmee ook de CO₂-uitstoot) te beperken of gelijk te houden.

Uitgangspunt voor de maatwerkregeling is daarbij dat zoveel mogelijk urgente aanvragen gehonoreerd kunnen worden. Dat wil zeggen dat er een rijksbijdrage moet volgen die minimaal nodig is om de financiering rond te krijgen met als randvoorwaarde dat schoolbesturen en gemeenten vanuit het perspectief van gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting ook doen wat in hun vermogen ligt, en niet door als Rijk (bij voorbaat) de volledige financiering over te nemen. Anders wordt het een "beloning" voor mogelijk slecht financieel beleid of bewust afwachten. Kortom: de maatwerkregeling is om de cofinanciering van scholen en gemeenten aan te vullen en niet om de volledige financiering over te nemen.

4. Waarom een subsidieregeling en geen ander instrument?

Voor optimale leerprestaties is het belangrijk dat scholen zo verantwoordelijk mogelijk fysiek onderwijs kunnen blijven organiseren. Voorwaardelijk hieraan is goede luchtkwaliteit, om het risico op Covid-19-besmettingen te verkleinen. Daarnaast dient onderwijspersoneel les te geven onder goede arbeidsomstandigheden. Goede luchtkwaliteit is hier voorwaardelijk voor. Het Rijk heeft een verantwoordelijkheid in het verantwoord fysiek openhouden van de scholen zodat leerlingen optimaal kunnen leren. Gezien de hoge urgentie en grote maatschappelijke impact van het fysiek sluiten van scholen door Covid-19, is het op orde brengen van de ventilatie in schoolgebouwen een gezamenlijke verantwoordelijkheid van schoolbesturen, gemeenten en het Rijk. Schoolbesturen en gemeenten hebben minder middelen ter beschikking om de ventilatieproblematiek op te lossen. Om ervoor te zorgen dat er tijdig maatregelen worden genomen om de meest urgentie gevallen te helpen zodat scholen verantwoord open blijven is subsidie nodig.

Met de SUViS-regeling is het aantal schoolgebouwen waar de ventilatie niet op orde is, van de oorspronkelijke 27,6% gedaald naar circa 16%.⁴ Dit betekent dat een gerichte aanpak voor het verbeteren van de ventilatie in scholen, waaraan

⁴ Dit is berekend op basis van het verdiepend onderzoek van Ruimte-OK van augustus 2021. Hieruit bleek dat de totale landelijke kosten voor de ventilatieaanpak ca. €1,6 miljard zijn, dit was vóór de investeringen die gedaan zijn met de SUViS-regeling. Met volledige uitputting van de SUViS-regeling is reeds € 667 miljoen van de benodigde € 1,6 miljard aan investering is gedaan (€200 mln. door het Rijk, €467 mln. door schoolbesturen en/ of gemeenten aan cofinanciering). De resterende problematiek is daarmee gereduceerd tot ca 16% van de schoolgebouwen: $(1 - (667/1600)) * 27\%$. De 27% uit voorgaande som is de 'ruim een kwart' van de schoolgebouwen die niet voldeed aan de ventilatieopgave op basis van het verdiepend onderzoek van Ruimte-OK van augustus 2021.

het Rijk een bijdrage levert, nodig blijft door middel van het verstrekken van subsidie. Hierin wordt voorzien met een brede maatwerkoplossing, waarvan de maatwerkregeling ventilatie op scholen het sluitstuk is.

5. Wat is de grondslag voor de subsidieregeling?

Artikelen 4 en 5 van de Wet overige OCW-subsidies en artikelen 1.3 en 2.1 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS.

6. Is geen sprake van verboden staatssteun?

Scholen

Het gaat om subsidie aan bekostigde onderwijsinstellingen. Alleen door de Staat bekostigde scholen komen in aanmerking voor deze subsidie. Het gaat om overheidsmiddelen, maar die worden niet verstrekt aan een onderneming voor een economische activiteit. De activiteiten (namelijk zorgen voor goede ventilatie op scholen) dienen ter ondersteuning van scholen in het bekostigd onderwijs. Scholen in het bekostigd onderwijs zijn verantwoordelijk voor een gezonde werkomgeving. Daar valt goede luchtkwaliteit onder. Door goede luchtkwaliteit kan het risico op covid-19 besmettingen worden verkleind. Op deze manier kunnen scholen optimaal de wettelijke taak (namelijk bekostigd onderwijs geven) uitvoeren. Aan het geven van bekostigd onderwijs valt niet te verdienen en daarmee is geen sprake van een economische activiteit.

Voor zover de activiteiten wel economisch van aard zijn, moeten de aanbestedingsregels door de subsidieontvanger worden nageleefd wanneer een commerciële partij wordt ingeschakeld (bijvoorbeeld voor het plaatsen van de ventilatoren).

Gemeenten

Ten aanzien van gemeenten is de kans op ongeoorloofde staatssteun heel klein. Gemeenten en schoolbesturen moeten er onderling uitkomen wie verantwoordelijk is wat betreft renovatie. De belangrijkste bepalingen voor de gemeentelijke taken ten aanzien van onderwijshuisvesting zijn te vinden in bijvoorbeeld de artikelen 91-114 van de WPO. Gemeenten zijn decentrale overheden. Vanuit staatssteunrechtelijk perspectief dient ook voor gemeenten te worden nagegaan welke activiteiten gemeenten ontplooiën om te bepalen of er bij de activiteiten (waarvoor de steun wordt verleend) sprake is van een economische activiteit. Gemeenten verdienen niet aan het laten uitvoeren van renovatiewerkzaamheden. Gelet hierop worden renovatiewerkzaamheden aangemerkt als niet-economische activiteit. Voor het laten uitvoeren van renovatiewerkzaamheden door derden, dienen de aanbestedingsregels en staatssteunregels door gemeenten (net zoals door scholen) in acht te worden genomen.

7. Van welk USK-arrangement is sprake en hoe is de verantwoording?

USK-arrangement III is van toepassing voor bekostigde onderwijsinstellingen. Het bevoegd gezag legt in de jaarverslaggeving verantwoording af over de besteding van de subsidie overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs met

model G, onderdeel 2, zoals bedoeld in de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Indien het subsidiebedrag lager is dan 125.000 euro is model G, onderdeel 1, zoals bedoeld in de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving, van toepassing.

De aanvrager toont op verzoek van de minister aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de verplichtingen die aan de subsidie verbonden zijn.

Bij G2-verantwoording hoort een hogere administratieve last dan G1. Dit is echter wenselijk omdat de subsidie om erg hoge bedragen gaat. Bij G2 kunnen niet besteedde middelen worden teruggevorderd. Bij G1 mag niet uitgegeven subsidiegeld besteed worden aan andere zaken ten behoeve van het onderwijs. Omdat de doelen waarvoor de maatwerksubsidie wordt verstrekt (bouwwerkzaamheden) geen overlap vertonen met het primaire proces (onderwijs) is G2-verantwoording goed toepasbaar (anders dan bij de subsidieregeling voor de Rijke Schooldag).

Voor de subsidie Sterker Techniek Onderwijs is een handreiking gemaakt voor schoolbesturen over hoe men de administratie moet inrichten bij G2-verantwoording. Deze handreiking wordt in de memorie van toelichting bij de maatwerkregeling genoemd en zal ook nader worden gecommuniceerd.

8. Risicoanalyse

Bij de maatwerkregeling ventilatie op scholen worden de volgende risico's gezien. Hieronder worden deze benoemd evenals de beheersmaatregelen om de risico's te mitigeren.

1. Schoolbesturen met voldoende financiële draagkracht doen een aanvraag voor het 'vangnet' met 60% rijksbijdrage, terwijl ze deze rijksbijdrage niet nodig hebben. Beheersmaatregelen:
 - In de communicatie vanuit OCW en de sectorraden en VNG, en in de toelichting wordt de oproep gedaan aan schoolbesturen om geen aanvraag voor het vangnet in te dienen, als zij voldoende financiële reserves hebben (moreel appel).
 - Het is uitgesloten om een aanvraag te doen voor dezelfde locatie voor zowel de 'basis' als het 'vangnet'. Op die manier wordt 'gokken' uitgesloten.
2. De financiële omvang van een project is niet gemaximeerd. In de SUVIS-regeling was de aan te vragen rijksbijdrage gemaximeerd op basis van leerlingaantallen(in staffels). Onder andere via de PO-Raad en VO-Raad ontving OCW signalen dat deze maximering een drempel is om een aanvraag te doen. Daarom is besloten deze maximering los te laten. Beheersmaatregelen:
 - De maximale projectkosten op basis van leerlingstaffels zijn als richtlijn opgenomen in de toelichting.

- De offertes die onder de begroting liggen, moeten samen met de begroting worden ingediend. Op die manier is de hoogte van de diverse begrote kostenposten te herleiden.
 - Het is verplicht om de begroting, zoals ingediend voor de maatwerkregeling, ter kennisgeving te delen met de gemeente (inclusief onderliggende offerte of offertes). De gemeenten bezitten meer expertise rond huisvesting en houden op deze manier ook het financiële overzicht.
 - De omvang van de projectkosten worden meegenomen in de evaluatie van de maatwerkregeling; dit communiceren we actief waardoor het mogelijk een preventief effect heeft.
 - G2-verantwoording bij een subsidiebedrag van €125.000 euro of meer: eventuele niet-bestede middelen worden teruggevorderd.
 - Schoolbesturen zijn door de hoogte van de projectkosten aanbestedingsplichtig. Zij zullen dus altijd meerdere offertes opvragen.
3. Uniforme en juiste uitvoering van de CO₂-meting conform de regeling. Om de representativiteit van de meting van de CO₂-concentratie en binnentemperatuur te waarborgen, wordt de meting over een periode van twee weken uitgevoerd. De CO₂-meting wordt, na instructie door stichting Ruimte-OK, uitgevoerd door de schoollocatie zelf. In deze twee weken kan geen continu toezicht worden gehouden op de uitvoering van de meting, waardoor er in theorie manipulatie van de meting kan plaatsvinden. Beheersmaatregelen:
- Er zijn diverse uniforme eisen gesteld aan de plaatsing van de CO₂-meters (hoogte, afstand tot leerlingen en ramen, et cetera). De leverancier van de CO₂-meters verzorgt de juiste plaatsing van de meters conform de eisen uit de regeling. Scholen doen dat dus niet zelf.
 - Er zijn uniforme eisen gesteld aan de meetomstandigheden bijvoorbeeld door de eis te meten bij regulier bezetting.
 - Er is één type meter aangeschaft door stichting Ruimte-OK die voor alle metingen gebruikt wordt. Zo kan er geen licht zitten tussen meetresultaten als gevolg van verschillende typen meters of onjuiste instelling van de CO₂-meters.
 - De docent in de klas houdt een logboek bij rond ventilatiehandelingen (raam open, bediening spuivoorziening). Bij opvallende deviaties in de meetresultaten kan via dit logboek de oorzaak hiervan worden achterhaald.
 - Bij grote deviaties of fouten in de meting kan stichting Ruimte-OK bij twijfel de meting terzijde schuiven. Er wordt in twee lokalen gemeten, waardoor teruggevallen kan worden op de tweede meting.
 - Bij extreme weersomstandigheden (hittegolf of koudegolf) is de meting ongeldig. Deze wordt dan opnieuw uitgevoerd of verlengd voor de dagen dat het extreem weer is.
4. Uniforme en juiste omzetting van meetresultaten in urgentiescores. Stichting Ruimte-OK zet de meetresultaten om in een urgentiescore, deze

ontvangt de school in een urgentieverklaring. Om ervoor te zorgen dat dit juist gebeurt, zijn de volgende beheersmaatregelen genomen:

- o Met Ruimte-OK wordt momenteel vastgelegd in wederzijds ondertekende afspraken: het 4-ogenprincipe rond bepaling urgentiescores; gestandaardiseerde werkwijze; hoe men omgaat met deviaties in meetresultaten, de reproduceerbaarheid van de urgentiescores; en het bewaren van meetresultaten en de urgentieverklaringen voor eventuele (steekproef)controles.

5. Leiden de ventilatiemaatregelen zoals opgevoerd in de begrotingen bij de aanvragen tot de vereiste luchtvervangingscapaciteit zoals opgenomen in de regeling? Anders dan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO; uitvoerder van de SUViS-regeling) is DUS-i niet gespecialiseerd in bouwkundige ingrepen, wat de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen bemoeilijkt. Beheersmaatregelen:

- o Vanuit de RVO is een databestand ontvangen waarin de opgegeven ventilatiemaatregelen van de SUViS worden beschreven. DUS-i maakt hieruit een lijst van veelvoorkomende eerder toegewezen maatregelen (ventilatiesystemen, beglazing, etc.).
- o Voor zolang de aanvragen beoordeeld worden, vindt wekelijks een overleg met Ruimte-OK voor bijzondere casuïstiek die niet rijmt met voorgenoemde lijst.
- o Hoe men de lijst hanteert in de beoordeling en wanneer men zich wendt tot Ruimte-OK wordt vastgelegd in een beoordelingskader en procesbeschrijving. NB. Dus-i kan hierbij checken of een maatregel op de lijst voorkomt, maar niet of de betreffende maatregel relevant, effectief of doelmatig is.
- o Er wordt een verplichte beschrijving opgevraagd van hoe opgegeven maatregelen leiden tot de verbetering van de ventilatie.
- o In de opdrachtbrief nemen wij op dat we inhoudelijke beoordeling van DUS-i vragen 'op hoofdlijnen', en geen diepgaande technische toets.
- o In de regeling wordt aanvullend opgenomen dat de offertes onder de begrotingen die men verplicht is mee te sturen, ook gespecificeerd moeten zijn. Het specificatieniveau is opgenomen in de toelichting.

6. Capaciteit Stichting Ruimte-OK voor schoolbezoeken en CO₂-metingen. Er is onvoldoende deskundig personeel te vinden bij Stichting Ruimte-OK om de schoolbezoeken te kunnen uitvoeren. Er zijn scenario's uitgewerkt om de capaciteit voor de schoolbezoeken van Stichting Ruimte-OK te vergroten. Hierin zitten de volgende beheersmaatregelen:

- o De capaciteit voor de schoolbezoeken vergroten door maximale werving van extra personeel door Ruimte-OK.
- o Maximale inzet van OCW om de capaciteit van de schoolbezoeken te vergroten, mogelijk door nieuwe aanbesteding.
- o Zoals aan u voorgelegd wordt de volgorde van de verplichting van het schoolbezoek voorafgaand aan de CO₂-meting losgelaten, zodat effectiever gepland kan worden door Ruimte-OK.
- o Het schoolbezoek wordt daartoe verplicht gesteld, maar niet in de aanvraagvereisten opgenomen. Op deze manier moet een

schoolbezoek plaatsvinden vóór vaststelling van de subsidie na 2 of 3 jaar. Op deze manier is er geen beletsel om, indien nodig, de schoolbezoeken ten behoeve van de maatwerkregeling nog tot de zomer 2023 uit te voeren.

7. Met het hanteren van meerdere tijdvakken voor het vangnet kunnen er ongelijke kansen ontstaan voor aanvragers, omdat de kans op toekenning groter wordt in een bepaald tijdvak wanneer daar minder aanvragen worden gedaan en andersom. Dit risico is er niet wanneer één tijdvak wordt gehanteerd. Hier is echter gezien de urgentie van het ventilatievraagstuk in verband met Covid-19, door u niet voor gekozen. Overigens hebben eventuele ongelijke kansen in de verschillende tijdvakken geen juridische implicaties: bezwaren tegen afwijzingen op grond van eventuele ongelijke kans op toekenning, worden niet kansrijk geacht.
8. Scholen die niet urgent scoren maar wel slecht geventileerd zijn. Het zou in de praktijk voor kunnen komen dat scholen goed uit de CO₂-metingen komen terwijl ze het grootste deel van het jaar toch slecht geventileerd zijn. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren in de zomer wanneer de ramen en ook de binnendeuren worden gebruikt om door te luchten tijdens de les. Dit kan voorkomen bij scholen met alleen natuurlijke ventilatie waarvan bekend is dat ze in de herfst en de winter meer moeite hebben met goed ventileren omdat open ramen dan zorgen voor kou. Het is echter niet mogelijk om uniform, objectief en wetenschappelijk onderbouwd te corrigeren op de resultaten van de CO₂-meting voor als deze situatie zich voordoet. Daarom zijn er geen beheersmaatregelen opgenomen.

9. Wat zijn de kosten?

Aan de regeling zijn uitvoeringskosten bij DUS-I verbonden. Voor schoolbesturen zijn er administratieve lasten voor het opstellen van de aanvraag en de verantwoording (zie hiertoe de regeldrukparagraaf in de toelichting bij de regeling). Het doen van de verantwoording onder G2-regime geeft een hogere last voor schoolbesturen dan zij doorgaans bij subsidies gewend zijn. Bij een subsidiebedrag lager dan €125.000 geldt een G1-regime voor de verantwoording van de verkregen middelen.

10. Overige aspecten/planning

De subsidieregeling 'Maatwerkregeling ventilatie op scholen' wordt gepubliceerd in de Staatscourant op 30 juni en aanvragen voor de subsidie kunnen worden ingediend vanaf 18 juli 2022.

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van

Datum
03 mei 2022

Referentie

Bijlagen

nota

Nadere informatie rond uitvoering maatwerkregeling
ventilatie

Aanleiding

Onlangs bent u niet akkoord gegaan met een nota (bijgevoegd in de zaakmap, d.d. 15 april) over de uitvoering van de maatwerkregeling ventilatie. Hierin werd toegelicht dat de uitvoering van de maatwerkregeling op zijn vroegst in juli 2022 gepubliceerd kan worden in verband met uitvoeringscapaciteit van uitvoerder DUS-i, openstelling zou in september 2022 plaatsvinden. U wilt dat de maatwerkregeling in juni 2022 start.

In deze nota wordt u geschetst dat publicatie en openstelling van de regeling gelijktijdig kan plaatsvinden in juli 2022. Er wordt daarbij met maximale ambtelijke inspanning gewerkt om het publiceren van de regeling te vervroegen naar juni 2022. Hiervoor zal de standaard doorlooptijd voor de uitvoeringstoets en inregelen van de IT bij DUS-i (normaal 10 weken) worden ingekort. Publiceren in juni 2022 kan niet 100% gegarandeerd worden, omdat zich ondanks maximale ambtelijke inspanning onvoorziene omstandigheden kunnen voordoen die ertoe leiden dat de doorlooptijd niet maximaal kan worden ingekort. De maand die zit tussen beoogd publiceren (juni) en openstellen van de regeling (juli) is voor de scholen geen probleem, omdat ze tijd nodig hebben om hun aanvraag op te stellen.

Het verkorten van de bovengenoemde doorlooptijd is de enige optie gebleken die tijdswinst oplevert. Er is geen herprioritering aan te brengen in de uit te voeren regelingen die het tijdspad op dezelfde wijze inkort (zie ook toelichting). Het verder versimpelen van de regeling zou ook tijdswinst opleveren, maar gaat voorbij aan het doel dat we beogen.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met publicatie van de maatwerkregeling ventilatie in juni 2022, door de doorlooptijd voor uitvoeringstoets en inregelen van de IT bij DUS-i te verkorten? De maatwerkregeling wordt dan in juli 2022 opengesteld.

Toelichting

Verkorten uitvoeringstoets en inregelen IT

Zoals in de nota van 15 april aangegeven is een tekort aan uitvoeringscapaciteit bij DUS-i de reden dat 1 mei niet werd gehaald om de maatwerkregeling uit te

voeren. Er waren in aanloop naar mei te veel regelingen die opgezet en uitgevoerd moesten worden. Inmiddels is er genoeg capaciteit bij DUS-i om te starten met de standaardprocedure waarbij een regeling tot uitvoering wordt gebracht; zoals het doen van een uitvoeringstoets en het inregelen van de IT. Die standaardprocedure beslaat in principe 10 weken, waardoor publiceren van de regeling uitkomt op juli 2022 (zoals tevens aangegeven in de nota van 15 april).

Door het verkorten van de doorlooptijd voor de uitvoeringstoets en inregelen van de IT zou het publiceren van de regeling in juni 2022 haalbaar moeten zijn. De standaard doorlooptijd hiervoor van 10 weken is er echter niet voor niets. Dit borgt dat alle stappen voor de uitvoering zorgvuldig worden genomen. Het eenmalig inkorten van deze doorlooptijd voor deze enkele regeling zal de zorgvuldigheid echter niet in gevaar brengen en is mogelijk.¹ Er kunnen zich echter onvoorziene omstandigheden voordoen, waardoor toch een normale doorlooptijd nodig is. Ambtelijk zullen wij er echter alles aan doen publicatie van de regeling in juni te halen.

Het openstellen van de regeling trekken we naar voren van september 2022, naar juli 2022. In de nota van 15 april was uitgegaan van openstellen in september, omdat het uitvoeren van de CO2-meting in de klaslokalen om diverse redenen² pas kan plaatsvinden ná publiceren van de regeling. Nu de regeling echter in juni in plaats van in juli gepubliceerd wordt, is er voor het einde van het schooljaar nog een maand de tijd om metingen uit te voeren (die moeten plaatsvinden onder normaal gebruik en volle bezetting van de lokalen). Hierdoor is het openstellen van de regeling in juli in plaats van september mogelijk. Vanaf publicatie van de regeling in juni zijn de voorwaarden van de regeling bekend en kunnen scholen plannen gaan maken en metingen gaan inplannen. Dit zal het proces van de metingen en aanvragen óók versnellen bij aanvang van het nieuwe schooljaar.

Herprioriteren regelingen niet nodig (en levert geen tijdswinst)

U heeft daarnaast gevraagd om mogelijkheden tot herprioriteren (naar achteren schuiven) in de regelingen die DUS-i momenteel uitvoert, zodat de maatwerkregeling bij DUS-i eerder kan starten. In de bijlage (onder deze nota) vindt u een volledige lijst van deze regelingen.

¹ Indien we de standaardprocedure voor meerdere regelingen zouden inkorten, zou de zorgvuldigheid wel in gevaar kunnen komen.

² De CO2-meters waarmee de metingen worden uitgevoerd worden ingekocht door Ruimte-OK. De metingen moeten door 1 type CO2-meter worden uitgevoerd, die voldoende opslagcapaciteit heeft voor een continue meting van 2 weken, om tot representatieve en eenduidige meetresultaten te komen. Ruimte-OK heeft de meters niet vóór juni beschikbaar. Daarnaast is een CO2-meting alleen benodigd om **in aanmerking te komen van het 'vangnet'** onder de regeling. Er moet duidelijk aan schoolbesturen worden gecommuniceerd hoe de regeling in elkaar steekt, om ervoor te zorgen dat er niet onnodig metingen worden gedaan **door scholen die onder de 'basis' vallen**. De communicatie over de regeling kan echter niet vóór publicatie van de regeling worden geplaatst, omdat er gedurende de periode van de uitvoeringstoets in overleg met DUS-i nog wijzigingen aan de regeling kunnen plaatsvinden.

De regelingen Rijke Schooldag, Maatschappelijke diensttijd en Basisvaardigheden op voorgenoemde lijst, concurreren elkaar het meest in de uitvoering. U heeft aangegeven dat het wat u betreft een optie is om de regeling Maatschappelijke Diensttijd naar achteren te schuiven. Dit is onderzocht en leidt niet tot het mogelijk sneller publiceren van de maatwerkregeling ventilatie. Dit komt omdat de regeling Maatschappelijke Diensttijd al in dusdanig ver stadium is (op de rol **om volgende week te publiceren**), dat deze regeling in de 'beheersfase' zit bij DUS-i. In deze fase wordt er al minder personeel ingezet op de regeling Maatschappelijke Diensttijd, waardoor naar achter schuiven in de tijd geen personeel vrijspeelt.

Ook is onderzocht of het op een ander moment financieren van de Rijke Schooldag tijdswinst oplevert. Het blijkt dat de betalingen naar achteren (of naar voren) schuiven voor de subsidieaanvragen vooral capaciteitswinst oplevert op het moment dat die betalingen oorspronkelijk zouden plaatsvinden. Dit staat gepland voor het najaar. Omdat de capaciteit nu nodig is voor de maatwerkregeling ventilatie, loopt dit dus niet parallel, en levert dit dus ook geen capaciteit en tijdswinst op. Zoals reeds vermeld kan de maatwerkregeling ventilatie in juni 2022 worden gepubliceerd doordat we een andere oplossing hebben gevonden. Namelijk de doorlooptijd van de uitvoeringstoets en het inregelen van de IT van de maatwerkregeling ventilatie inkorten bij DUS-i.

Noodzaak vervroegen regeling voor sectorraden en VNG

De PO-Raad, VO-raad en VNG hebben overigens laten weten dat vervroegen van publiceren (in juni in plaats van juli) en openstellen (in juli in plaats van september) van de maatwerkregeling voor hen geen halszaak is. Zij laten weten dat de aanpak van de verouderde voorraad inmiddels hoger (en hoog) op hun agenda staat.

SUVIS-regeling

In de nota van 15 april werd uw besluit gevraagd om de SUVIS-regeling te verlengen. Nu de maatwerkregeling wordt opengesteld in juli 2022 is verlenging niet langer nodig. Dit beslispunt komt dus te vervallen. Daarbij is de SUVIS-regeling 30 april jl. gesloten. Boven alle verwachtingen heeft het aantal aanvragen een eindspurt ingezet (134 aanvragen in de laatste week). Er is aangevraagd voor in totaal 205 miljoen euro, terwijl het budgetplafond 198 miljoen euro is (totaal van eerste en tweede tranche). Nog niet alle aanvragen zijn toegekend. Het ziet er echter naar uit dat de SUVIS-regeling volledig wordt uitgeput. Dit is goed nieuws. Er zijn in totaal 524 aanvragen gedaan voor de tweede tranche. In de eerste tranche van SUVIS zijn 600 aanvragen toegekend.

Datum
3 mei 2022

Bijlage

Volledige lijst regelingen die door DUS-i worden uitgevoerd

De 9 regelingen in geel zijn nieuwe regelingen die onder uw verantwoordelijkheid vallen. De 33 regelingen in groen zijn regelingen van lopend beleid die onder uw verantwoordelijkheid vallen.

1	MDT	PO-VO	In beeld	2022	
2	Ventilatieregeling	PO-VO	In beeld	2022	
3	Interventies Basisvaardigheden	PO-VO	In beeld	2022	
4	WEL in Ontwikkeling (thuiszittersregeling)	PO-VO	In beeld	2022	2e helft 2022
5	Rijke Schooldag	PO-VO	In beeld	2022	
6	Doorlopende toetslijn povo	PO-VO	In beeld	2022	
7	Vervolg RAP (onzeker)	PO-VO	In beeld	2022	2e helft 2022
8	Follow up leesoffensief (onzeker)	PO-VO	In beeld	2022	2e helft 2022
9	Curriculumontwikkeling povo (onzeker)	PO-VO	In beeld	2022	2e helft 2022

1	Andere toetsaanbieders PO	PO	in uitvoering	2022	
2	Lerarenfonds PO-VO	PO	in uitvoering	2022	
3	Schoolleidersbeurs	PO	in uitvoering	2022	
4	Teambeurs	PO	in uitvoering	2022	
5	Begaafde leerlingen po en vo	PO	in uitvoering	2022	
6	Onderwijsassistenten naar PABO	PO	in uitvoering	2022	
7	Inhaal- en ondersteuningsprogramma's (IOP)	PO	in uitvoering	2022	
8	Inhaalprogramma's VE	PO	in uitvoering	2022	
9	Zijinstroom po G5	PO	in uitvoering	2022	
10	Noodplannen lerarentekort PO G5	PO	in uitvoering	2022	
11	DAMU PO	PO	in uitvoering	2022	
12	Schoolkracht	PO	in uitvoering	2022	
13	Bewegingsonderwijs	PO	in uitvoering	2022	
14	Arbeidsmarkttoelage PO en VO	PO	in uitvoering	2022	
15	Beleidskader vrijroosteren leraren	VO	in uitvoering	2022	

Datum
3 mei 2022

16	Gelijke kansen-doorstroom po-vo	VO	in uitvoering	2022
17	Voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023	VO	in uitvoering	2022
18	Technieknetwerken	VO	in uitvoering	2022
19	Sterk techniek onderwijs	VO	in uitvoering	2022
20	Begeleidingscommissie STO-TTT	VO	in uitvoering	2022
21	DAMU VO	VO	in uitvoering	2022
22	Leerlingdaling vo	VO	in uitvoering	2022
23	Pilot praktijkgericht programma GL en TL	VO	in uitvoering	2022
24	Gelijke kansen-doorstroom vmbo-mbo-havo	VO	in uitvoering	2022
25	Subsidieregeling voor heterogene brugklassen	VO	in uitvoering	2022
26	Capaciteitentesten	VO	in uitvoering	2022
27	Extra hulp voor de Klas	VO (oud-DL)	in uitvoering	2022
28	Uitbreiding opleidingsscholen	VO (oud-DL)	in uitvoering	2022
29	Regio Aanpak Lerarentekort	VO (oud-DL)	in uitvoering	2022
30	Regionale Aanpak Personeelstekort	VO (oud-DL)	in uitvoering	2022
31	Pilots begeleiding startende leraren	VO (oud-DL)	in uitvoering	2022
32	Maatschappelijke Diensttijd	MBO	in uitvoering	2022
33	Wel in ontwikkeling	VO	in uitvoering	2022

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van

Datum

15 april 2022

Referentie

Bijlagen

nota

Uitvoering maatwerkregeling ventilatie

Aanleiding

De maatwerkregeling ventilatie is in vergevorderd stadium van uitwerking. Door beperkte uitvoeringscapaciteit van uitvoeringsorganisaties kan de regeling echter pas in juli worden gepubliceerd en per 1 september worden opengesteld. Er zijn meerdere opties onderzocht om eerdere uitvoering mogelijk te maken (zie toelichting). Geen van deze opties leidt ertoe dat openstelling van de regeling nog vóór de zomervakantie plaats kan vinden. De SUViS-regeling loopt af op 30 april. Omdat de maatwerkregeling ventilatie pas per 1 september kan worden opengesteld, wordt uw akkoord gevraagd om BZK ambtelijk te verzoeken de SUViS-regeling voor de tussenliggende periode nogmaals te verlengen.

Daarnaast heeft de huidige SUViS-regeling de voorwaarde dat de werkzaamheden moeten starten vóór 31 augustus 2022. Vanwege oververhitting van de bouwsector is dit voor veel scholen niet haalbaar. Daarom wordt tevens uw akkoord gevraagd om deze datum op verzoek van de school te verleggen naar 31 december 2022, door dit aan te passen in de SUViS-regeling. FIN is hiermee akkoord.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord om BZK ambtelijk te verzoeken de SUViS-regeling te verlengen tot 1 september 2022, het moment dat de maatwerkregeling ventilatie opengesteld wordt?
- Gaat u akkoord met aanpassing van de SUViS-regeling waardoor scholen op verzoek uiterlijk met de werkzaamheden mogen starten op 31 december 2022 in plaats van op de huidige uiterlijke startdatum van 31 augustus 2022.

Toelichting

De uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie is in vergevorderd stadium. Dinsdag 26 april vindt ambtelijk overleg plaats met directeurs van de sectorraden en de VNG om tot overeenstemming over de uitwerking van de maatwerkregeling te komen, zoals door u verzocht in reactie op de nota met nadere toelichting op de uitwerking van de

maatwerkregeling ventilatie (bijgevoegd in de Prozazaak). De uitvoering van de maatwerkregeling is echter problematisch.

Uitvoering maatwerkregeling ventilatie najaar 2022

DUS-i is de geëigende uitvoeringsorganisatie van OCW om subsidies aan instellingen uit te voeren. DUS-i kampt echter met capaciteitsproblemen. Zij voeren momenteel ca. 25 subsidieregelingen uit voor po/vo. De wens bestaat dat hier in 2022 nog 12 regelingen bijkomen (waarvan een deel nieuw en een deel als vervolg op reeds lopende regelingen). Voor ten minste 7 regelingen is het DUS-i nog niet gelukt capaciteit in te plannen. Opschalen is lastig, omdat geschikt personeel gevonden moet worden gevonden in een krappe arbeidsmarkt. Daarnaast duurt het minimaal 10 weken voordat een regeling gepubliceerd kan worden, omdat dat de termijn is die ervoor staat om de aanvraagformulieren en ICT gereed te maken. Dit betekent dat de maatwerkregeling in juli 2022 gepubliceerd kan worden en opengesteld kan worden vanaf 1 september 2022. Betalen en beschikken vindt plaats in het najaar van 2022.

Wél kan de maatwerkregeling in juli 2022 gepubliceerd worden waardoor het nog voor de zomer voor iedereen duidelijk is hoe de maatwerkregeling eruit komt te zien. Ook kunnen de afspraken voor de **CO₂-metingen, die voorwaardelijk zijn voor aanvragen voor het 'vangnet'** in de regeling, al door Ruimte-OK worden ingepland. Hierdoor kan er een snelle start worden gemaakt met de metingen door Ruimte-OK, direct na de start van het nieuwe schooljaar.

Versnellen niet mogelijk

De volgende opties om de uitvoering van de maatwerkregeling te versnellen zijn onderzocht, maar niet toereikend bevonden:

- Herprioriteren en temporiseren van andere regelingen
DUS-i levert maximale inspanning om personeel vrij te spelen bij andere regelingen die zij uitvoeren. Hierdoor vindt afstemming over de uitvoering van de maatwerkregeling ventilatie maximaal plaats. Het kunnen publiceren van de maatwerkregeling in juli 2022, is hier dan ook het resultaat van. Herprioriteren of temporiseren in de uitvoering van andere regelingen, kan dit proces niet meer versnellen, omdat daarmee op korte termijn de mensen met de juiste deskundigheid niet vrij te maken zijn.
- Maatwerkregeling versimpelen
De maatwerkregeling kent in de huidige uitwerking bouwtechnische en financiële voorwaarden. Deze maken uitvoering complexer. Met DUS-i is besproken om deze eventueel te versimpelen. Deze voorwaarden maken echter dat er gericht maatwerk geleverd kan worden aan de meest urgente gevallen waarvan het schoolbestuur financieel niet draagkrachtig is. Met

versimpeling verlies je de mogelijkheid om gericht maatwerk te leveren. Daarbij zal versimpeling er ook niet toe leiden dat de regeling bij de huidige uitvoeringslast nog voor de zomer opengesteld kan worden.

- Voorgaande heeft te maken met het feit dat dat de CO₂-metingen voor het bepalen van de urgentie nog moeten plaatsvinden. Een dergelijke objectieve meting gedurende een wat langere periode die nodig is om de urgentie van het ventilatieprobleem vast te stellen, kan niet met de meeste signaleringsmeters die de scholen in de klas hebben. Die metingen worden gedaan op basis van de regeling, waarvan nu bekend is dat die pas in juli gepubliceerd kan worden. Die metingen moeten vervolgens plaatsvinden bij volle bezetting van de klassen (wat onmogelijk is in de zomervakantie).
- Uitvoering door andere organisatie
Toen duidelijk werd dat uitvoering door DUS-i problematisch zou kunnen worden, is verkend of de RVO – de huidige uitvoerder van de SUViS-regeling – de uitvoering op zich kan nemen. Zij waren hier positief over. Echter kunnen zij wegens vergelijkbare capaciteitsproblemen als DUS-i – ook zij moeten meer regelingen uitvoeren en zoeken naar geschikt personeel in een krappe arbeidsmarkt – de regeling pas op zijn vroegst openstellen vanaf november 2022. Zij kunnen niet prioriteren in de uitvoering van regelingen omdat zij geen andere regelingen binnen PO en VO uitvoeren voor OCW. De RVO voert voornamelijk regelingen van BZK en EZK uit. Voor OCW voert de RVO wel de regeling Praktijkleren uit voor de directie MBO. Herprioriteren levert hier echter niets op, omdat personeel dat zich bezighoudt met deze regeling, niet bekend is met vastgoedregelingen en dus niet ingezet kunnen worden voor de uitvoering van de maatwerkregeling ventilatie.

Verlengen van de SUViS-regeling

De huidige SUViS-regeling loopt af op 30 april. Omdat de maatwerkregeling ventilatie pas per 1 september opengesteld wordt, zou dat betekenen dat er in de tussentijd geen maatregelen wordt aangeboden vanuit het Rijk voor de verbetering van de ventilatie in scholen. Daarom wordt u geadviseerd om BZK ambtelijk te verzoeken de SUViS-regeling te verlengen. Ambtelijk BZK heeft eerder aangegeven van de SUViS-regeling af te willen. Het zal mogelijk extra (ambtelijke) inspanning vergen BZK ertoe te bewegen de SUViS-regeling voort te zetten, mede omdat de regeling al eens is verlengd. Het is echter de enige mogelijke manier om continuïteit vanuit het Rijk te waarborgen voor de verbetering van de ventilatie in scholen. Het ministerie van Financiën is reeds akkoord met de verlenging. De SUViS-regeling is nog niet uitgeput, er is dus geen extra budget nodig voor de verlenging.

Datum
15 april 2022

Starten werkzaamheden SUViS-regeling naar uiterlijk 31 december 2022

In de huidige SUViS-regeling zit de voorwaarde dat de werkzaamheden aan de schoolgebouwen voor uiterlijk 31 augustus 2022 moeten aanvangen. Gebeurt dat niet dan worden de SUViS-middelen teruggevorderd. Er komen signalen binnen van scholen die het vanwege de oververhitting van de bouwsector niet redden om 31 augustus te starten. Bijvoorbeeld omdat zij geen aannemer kunnen vinden, of bouwmaterialen niet geleverd kunnen worden. Daarom wordt u geadviseerd om te besluiten de verplichte startdatum te verlaten naar uiterlijk 31 december 2022. Scholen kunnen dan op verzoek uitstel aanvragen tot 31 december 2022. Indien u hiertoe besluit wordt de SUViS-regeling hierop aangepast. Het ministerie van Financiën is reeds akkoord met deze aanpassing.

TER INFORMATIE

Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van

Datum

24 maart 2022

Referentie

Bijlagen

nota

Nadere toelichting bij beslisnota uitwerking
maatwerkregeling ventilatie

Aanleiding

Onlangs heeft u een beslisnota ontvangen over de uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie. U heeft bij onderdelen om een nadere toelichting gevraagd.

Hieronder wordt puntsgewijs een nadere toelichting gegeven bij de uitwerking van de maatwerkregeling ventilatie:

1. Voor- en nadelen
2. Appreciatie sectorraden en VNG
3. Appreciatie door ministerie van Financiën
4. Alternatieven
5. **Hoe de risico's worden ondervangen die worden voorzien met betrekking tot de complexiteit van de voorwaarden (voor de uitvoering en rechtmatigheid van de regeling).**

Toelichting

1. Voor- en nadelen

Voordelen:

- Gerichte hulp
De €140 mln. die beschikbaar is voor maatwerkoplossingen, is onvoldoende om op alle schoolgebouwen de ventilatie op orde te brengen. Daarom is het wenselijk de middelen gericht in te zetten op de groep die het echt nodig heeft. De voorgestelde voorwaarden **in het 'vangnet'** helpen daarbij. In voorliggende uitwerking van de maatwerkregeling kunnen op basis van de (bouw) technische voorwaarden de meest urgente gevallen worden geselecteerd. Daarnaast kan via de financiële voorwaarden ook bepaald worden welke schoolbesturen een deel van de investering zelf kan betalen, en ook de hoogte van dat deel.
- Objectief en duidelijk
Het voordeel van deze voorwaarden vastleggen in een regeling is dat ze daarmee objectief zijn. Er is dan een juridisch instrument in handen om vragen voor een maatwerkoplossing toe of af te wijzen. Dit schept duidelijkheid naar de aanvragers en voorkomt (zoveel mogelijk) scheve ogen bij de aanvragers die worden afgewezen, hetgeen onontkoombaar is **gezien het 'beperkte' budget.**

- Politiek uitlegbaar

Zoals reeds beschreven is de beschikbare €140 mln. onvoldoende om de ventilatie overal op orde te brengen. Indien er geen aanvullende middelen worden vrijgemaakt voor ventilatie, kunt u zeggen 'het onderste uit de kan' te hebben gehaald voor €140 mln. U heeft immers de meest urgente gevallen geholpen, waarvan de schoolbesturen de middelen zelf niet konden ophoesten. Dat is het hoogst haalbare voor dit bedrag.

- Geen drempels in de 'basis'

In de zogenaamde 'basis' van de maatwerkregeling, waar 33,3% Rijksbijdrage wordt geleverd, worden geen (bouw)technische en financiële voorwaarden gesteld. Filosofie hierachter is dat als schoolbesturen en gemeenten 66,6% willen cofinancieren, je ze niet onnodig door extra 'hoepeltjes' moet laten springen. Daarbij komt dat in de SUVIS-regeling 30%-Rijksbijdrage werd toegekend, waarbij ook geen aanvullende voorwaarden werden gesteld. Voordeel van de 'basis' is dus ook om ten opzichte van de SUVIS-regeling geen extra drempels op te werpen.

Datum
24 maart 2022

Nadelen:

- Complex
De keerzijde van de (bouw)technische en financiële voorwaarden in het 'vangnet' is dat het leidt tot een complexe regeling, die niet in een oogopslag te doorgronden is voor schoolbesturen en gemeenten.
- Hieruit volgen risico's voor de uitvoering en rechtmatigheid (zie punt 5 over hoe deze te ondervangen).
- Vanuit de beleidsdirectie wordt u geadviseerd de (bouw)technische en financiële voorwaarden wél te hanteren, omdat de bovengenoemde voordelen naar ons oordeel zwaarder wegen.

2. *Appreciatie sectorraden en VNG*

Op ambtelijk niveau hebben de sectorraden en de VNG de uitwerking voorgelegd gekregen zoals u deze ook heeft ontvangen. Ook hebben zij wekelijks meegekeken op eerdere versies van de uitwerking.

Belangrijkste punten sectorraden en VNG:

- De PO-Raad en VO-raad staan ambtelijk welwillend tegenover de **financiële voorwaarde in het 'vangnet' waarbij het eigen vermogen van het schoolbestuur wordt meegewogen bij het bepalen van het cofinancieringspercentage van het Rijk.** Dit moeten zij nog wel bestuurlijk afstemmen en met hun achterban, zie paragraaf *Afstemming bestuur en achterban (...)*.
- Er is geen voorstel voor een financiële voorwaarden voor gemeenten in het 'vangnet' beland. De VNG heeft ambtelijk namelijk aangegeven hier niets in te zien, omdat het in zou gaan tegen de budgetvrijheid die een gemeenteraad heeft. De VNG staat ambtelijk ook niet positief tegenover **de gelijke verdeling van verantwoordelijkheid in de 'basis', waarbij zowel schoolbestuur, gemeente als het Rijk 1/3de van het project betaald.** Ambtelijk OCW vindt daarentegen dat de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ventilatieproblematiek ergens tot uitdrukking moet komen. Daarom is ervoor gekozen u wel de verplichting tot een gelijke verdeling van financiering in de 'basis' voor te stellen.

- De sectorraden en de VNG zijn van mening dat de middelen uit de maatwerkoplossing (140 mln.) breder zouden moeten worden ingezet dan voor ventilatie en flankerende maatregelen. Zij willen dat de middelen ook inzetbaar zijn voor maatregelen om de verouderde voorraad aan te pakken, om desinvestering te voorkomen. Echter is €140 mln. al niet genoeg om de volledige ventilatieproblematiek aan te pakken, laat staan om een begin te maken met de aanpak van de verouderde voorraad. Daar is tot en met 2050 21 miljard voor nodig. In de uitwerking van de maatwerkregeling is een verbreding van de inzet van de middelen dan ook niet meegenomen. Het ministerie van Financiën heeft in een eerder stadium ook al laten weten tegen verbreding van inzet van de middelen te zijn. De redenen om niet te verbreden zijn aan de sectorraden en VNG toegelicht.
- In de u voorgelegde uitwerking is zoveel mogelijk meegenomen van de ambtelijke inbreng van de sectorraden en de VNG. Zo hebben zij in een van deze overleggen ingebracht dat er naast de meting door de hulpteams van Ruimte-OK van de CO2 en temperatuur, ook de mogelijkheid moet zijn om een lichte toets te doen indien scholen zelf al een uitgebreide meting hebben gedaan. Dit is aan de uitwerking toegevoegd. Ook hebben zij bij de financiële voorwaarden voor schoolbesturen ingebracht dat de NPO-middelen niet moeten worden meegeteld bij de bepaling van het eigen vermogen. Dit is tevens meegenomen.

Datum
24 maart 2022

Afstemming bestuur en achterban sectorraden en VNG

De PO-Raad, VO-raad en VNG hebben de uitwerking van de maatwerkregeling nog niet bestuurlijk en/ of met hun achterban afgestemd. Dit willen zij doen op het moment dat u goedkeuring heeft gegeven aan voorgestelde uitwerking; omdat zij anders de boer opgaan met een uitwerking waar u misschien niet achter staat. Indien u akkoord geeft op de uitwerking van de maatwerkregeling zoals beschreven in de u eerder voorgelegde beslisnota (bijlage), zullen de sectorraden en de VNG de uitwerking aan hun achterban en bestuurders voorleggen. Het resultaat hiervan wordt zo snel mogelijk aan u teruggekoppeld.

3. *Appreciatie ministerie van Financiën*

Ambtelijk Ministerie van Financiën (Fin) heeft laten weten de keuze voor een maatwerkregeling waarin de meest urgente groep wordt bediend goed te begrijpen. Men was positief over de uitwerking. Op de volgende aandachtspunten dienen OCW en Fin nog nader tot elkaar te komen:

- de maatwerkregeling is gebudgetteerd. Desondanks zegt het ministerie van Financiën ambtelijk een financiële claim te voorzien vanuit u of de Tweede Kamer. Dit willen zij graag voorkomen. Zij achten de kans op een claim reëel als een groep aanvragen zal worden afgewezen waar ook problematiek speelt (maar nét iets minder urgent) omdat het budget op is. Vanuit OCW is op ambtelijk niveau uitgelegd dat we dit risico op een claim niet kunnen afwenden door het cofinancieringspercentage vanuit het Rijk te verlagen en daarmee een grotere groep te bedienen. Dat was nu juist het probleem bij de SUVIS-regeling. Momenteel beraadt Financiën zich intern op hoe men hierop wil acteren. Een mogelijkheid zou zijn om een

politieke afspraak te maken tussen u en minister Kaag waarbij u toelegt niet extra te zullen claimen voor de aanpak van de ventilatieproblemen. Of een dergelijke politieke afspraak gemaakt moet worden om uit de onderhandeling te komen, is nog niet bekend. Fin laat de eerste week van april weten wat de uitkomst is van het interne beraad. Mocht Financiën met het voorstel komen om niet extra te claimen dan adviseren we u daar niet in mee te gaan;

Datum
24 maart 2022

- in het 'vangnet' is het voorstel om nooit meer dan 70% van het totale project vanuit het Rijk te betalen. Fin vraagt zich af waarom dat niet 50% is. Naar 50% gaan wordt vanuit ambtelijk OCW gezien als veel te weinig cofinanciering vanuit het Rijk. Dan ontstaat dezelfde problematiek als bij de SUVIS-regeling waarbij de Rijksbijdrage van 30% te laag bleek, de aanvragen stagneerden en de problematiek bleef. Dit is een ambtelijk verschil van inzicht tussen OCW en FIN waarop OCW – naar mening van ambtelijk OCW - voet bij stuk zou moeten houden. Ambtelijk Fin laat uiterlijk de eerste week van april na intern beraad weten, of zij een principieel punt gaan maken van 'naar 50%' gaan. Mogelijk is er ook hierop een gesprek tussen u en minister Kaag noodzakelijk.

4. Alternatieven

Bij het uitwerken van een maatwerkoplossing, zijn de volgende alternatieven overwogen:

- Commissie van 'wijzen'
In plaats van een maatwerkregeling met objectieve voorwaarden, zou ook een commissie kunnen worden ingesteld die de aanvragen beoordeelt. In de commissie kunnen experts op het gebied van gebouwen, ventilatie en gezondheid deelnemen, en naar gelang vertegenwoordigers van schoolbesturen en gemeenten zoals de sectorraden en de VNG. De commissieleden zullen echter evengoed bepaalde aanvragen moeten **afwijzen omwille van het beperkte budget van €140 mln.** Daarbij komt dat er bij een dergelijke commissie de juridische grondslag ontbreekt om aanvragen toe of af te wijzen. De kans op onheldere procedures in dit alternatief is hoog. En dit resulteert in een hoge kans op willekeur, hetgeen tot scheve ogen kan leiden tussen de aanvragers en uiteindelijk tot juridische procedures.
- Uitdagende leerlingpopulatie als extra voorwaarden 'vangnet'
In een eerder stadium van de uitwerking van de maatwerkregeling is **overwogen om in het 'vangnet' aanvullende voorwaarden op te nemen** voor een uitdagende leerlingpopulatie. Het idee is dat problematiek in de school cumuleert en dat thuisonderwijs extra schadelijk is voor de leerlingpopulatie die al achterstanden heeft. Deze groep schoollocaties zou dan eerder in aanmerking komen voor de maatwerkregeling ventilatie. Echter was de conclusie dat de door u gestelde voorwaarden al complex genoeg zijn. Bovendien draait ventilatie vooral om gezondheid en dat is voor alle leerlingen even belangrijk.
- Financiële voorwaarden voor gemeenten in 'vangnet'
Voor het 'vangnet' worden in de u voorliggende uitwerking enkel financiële voorwaarden ten aanzien van het schoolbestuur voorgesteld en niet voor de gemeenten. Voorwaarden te stellen aan de financiële

bijdrage van de gemeente is overwogen en onderzocht, maar er wordt geen mogelijkheid voorzien, gezien de budgetvrijheid van gemeenten. Daarnaast is de VNG hierop tegen.

Datum
24 maart 2022

5. ***Ondervangen risico's met betrekking tot de complexiteit van de voorwaarden***

Als stelregel geldt: hoe meer voorwaarden er gesteld worden in een regeling, **hoe meer risico's dit brengt voor de uitvoering en rechtmatigheid van een regeling.** Dit kan enerzijds ondervangen worden door zo min mogelijk voorwaarden te stellen. Nadeel hiervan is echter dat er dan ook minder gestuurd kan worden en in deze maatwerkregeling willen we juist sturend zijn in het aanwijzen van urgente gevallen waarvan de schoolbesturen weinig **financiële draagkracht hebben. Anderzijds kunnen de risico's** deels gemitigeerd worden door **aan de voorkant de risico's in beeld te brengen en** met de uitvoerder (DUS-i of RVO) en met de Audit Dienst Rijk (ADR) beheersmaatregelen af te spreken. Dit is waarop ambtelijk wordt ingestoken. Welke beheersmaatregelen dit precies zijn, wordt nog uitgewerkt. Daarbij geldt ook dat beheersmaatregelen mogelijk extra administratieve lasten voor scholen met zich meebrengen. De opmerking **van FEZ over de risico's in de** eerder aan u voorgelegde beslislnota (zie bijlage) is erop gericht u hiervan bewust te maken.

Nota ter besluitvorming
Aan: MPVO

*By the way
Ik zoek nog naar bronjes om CO2-melder best (controleren)*

Primair Onderwijs

Van

Datum

09 maart 2022

Referentie

Bijlagen

1

Kopie voor

Aantal pagina's

7

nota

Maatwerkregeling ventilatie

Aanleiding

- In de Kamerbrief 'Uitwerking aanpak verbetering ventilatie in scholen' (d.d. 3 februari 2022) heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over de aanpak van ventilatie op scholen. Daarbij heeft u aangekondigd de inzet van de resterende €140 miljoen uit te werken, die op de Aanvullende Post (AP) bij het Ministerie van Financiën (Fin) is gereserveerd voor de verbetering van ventilatie op scholen.
- Om de middelen van de AP op de OCW-begroting te krijgen wordt een bestedingsplan uitgewerkt voor de maatwerkregeling ventilatie. Hierover volgt op d.d. 22 maart een (naar inzet van OCW) definitief gesprek met Fin. Het is van belang vóór dit gesprek met Fin uw akkoord te hebben op de hoofdlijnen van de uitwerking van de maatwerkregeling.

Besluit

Gaat u akkoord met voorgestelde uitwerking van het bestedingsplan ten behoeve van de maatwerkregeling ventilatie? Het voorstel wordt bij uw akkoord op 22 maart besproken met Fin.

Nog niet

Uitwerking maatwerkregeling ventilatie

De maatwerkregeling ventilatie zal een Specifieke Uitkering aan gemeenten zijn, waarvan de aanvraag - net als bij de huidige SUIV-regeling - wordt gedaan door gemeenten (in samenspraak met schoolbesturen). Het is een regeling met een 'basis' met standaard cofinanciering vanuit het Rijk ter hoogte van 33,3%, en die daarnaast maatwerk biedt voor de meest urgente gevallen op basis van objectieve criteria; via het 'vangnet'.

Uitgangspunt voor de gehele maatwerkregeling is dat zoveel mogelijk urgente aanvragen gehonoreerd kunnen worden. Dat wil zeggen dat er een Rijksbijdrage moet volgen die minimaal nodig is om de financiering rond te krijgen met als randvoorwaarde dat schoolbesturen en gemeenten ook doen wat in hun vermogen ligt, vanuit het perspectief van gezamenlijke verantwoordelijkheid. En niet door als Rijk (bij voorbaat) de volledige financiering over te nemen. Anders wordt het een "beloning" voor mogelijk slecht financieel beleid of bewust afwachten. Kortom: de maatwerkregeling is om de cofinanciering van scholen en gemeenten aan te vullen en niet om de volledige financiering over te nemen.

51-03-12

*graag hier voortaan
duidelijk het exacte
besluit vermelden
(geen mening)*

*graag beter opnemen -
- Voor- en nadelen van
dit voorstel
- Alternatieven
- Appreciatie veldpartijen
- Appreciatie FIN
- Danken is korter en
goed en transparant maken*

De SUVIS-regeling stond niet open voor separate vo-gebouwen onder MBO-bestuur (verticale scholengemeenschappen en agrarische onderwijs centra). Zoals besproken in het OCW-interne ambtelijk overleg met u d.d. 15 maart 2022, repareren we dit door de maatwerkregeling wel voor deze groep open te stellen.

Basis onder de maatwerkregeling

In de huidige SUVIS-regeling ligt vast dat het Rijk 30% bijdraagt. Hoe schoolbesturen en gemeenten de rest van de kosten delen, wordt in de SUVIS-regeling niet voorgeschreven. In de praktijk zien we dat veel schoolbesturen en gemeenten worstelen met de verdeling, en naar elkaar wijzen wie het meest moet bijdragen. In de 'basis' van de nieuwe maatwerkregeling willen we hier helderheid in scheppen. Ventilatie is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Daarom wordt de basis van de regeling dat de driehoek schoolbestuur, gemeente, Rijk gelijkelijk bijdraagt (ieder 1/3). Deze verdeling is verplicht om in aanmerking te komen voor de regeling.¹ Om voor de basisvariant van de regeling in aanmerking te komen gelden geen aanvullende voorwaarden zoals voor het 'vangnet'.

In de SUVIS-regeling was het aan te vragen bedrag gemaximeerd op basis van leerlingaantallen. Onder andere via de PO-Raad en VO-raad ontvangt OCW signalen dat deze maximering een drempel is om een aanvraag te doen. Daarom is het voorstel deze maximering in de 'basis' los te laten. Nadeel hiervan is dat een klein deel van de aanvragen een groot beslag kan leggen op het budget dat beschikbaar is voor de maatwerkregeling. En dat dus andere (urgente) gevallen niet geholpen kunnen worden.

Vangnet

Analyse van de stagnatie van de huidige SUVIS-aanvragen wijst uit dat in bepaalde gevallen de huidige rijksbijdrage van de SUVIS-regeling (30%) niet volstaat; veelal omdat schoolbesturen en gemeenten de middelen niet hebben om 70% zelf bij te dragen. De ventilatieproblematiek blijft in deze gevallen bestaan. Voor deze gevallen wordt beoogd middels de maatwerkregeling ventilatie onder voorwaarden een 'vangnet' in werking te laten treden, waarbij een hoger cofinancieringspercentage van het Rijk wordt toegekend.

Om aanspraak te kunnen maken op dit 'vangnet', moet er alles aan gedaan zijn om de ventilatie te verbeteren binnen de technische mogelijkheden van het gebouw. Een continue structurele CO₂-meting in de hand die een te hoge CO₂-concentratie uitwijst, is bijvoorbeeld op zichzelf niet voldoende. Er moet een verbinding zijn met maximale gedragsaanpassing van het onderwijzend personeel (zij moeten maximaal geïnstrueerd zijn over juiste wijze ventileren - op tijd raampje open - en juiste omgaan met de technische mechanismen) en de technische mogelijkheden van het gebouw moeten zijn geoptimaliseerd (er is reeds maximale winst behaald met kleine technische aanpassingen). Daarom is

Wanneer is dat zo?
Wat wel?
Leest niet helder

¹ PO-Raad en VO-raad sturen ook aan op deze verplichte verdeling. Ambtelijk VNG is dit nog aan het sonderen bij hun bestuurders; mogelijk zien zij bezwaren.

een bezoek van de hulpteams ventilatie op de schoollocatie verplicht, alvorens aanspraak te kunnen maken op het 'vangnet'.

Om een aanvraag te honoreren voor het 'vangnet', moet daarom aan de volgende ~~twee~~ voorwaarden zijn voldaan:

1. Een **verplicht bezoek van het hulpteam ventilatie** waardoor een maximale gedragsaanpassing van het personeel is bewerkstelligd, en de technische mogelijkheden van het gebouw zijn geoptimaliseerd.
2. **(bouw-)technische voorwaarden** die ertoe leiden dat enkel de urgente gevallen, waar de ventilatie echt verbetering behoeft, in aanmerking komen voor de maatwerkregeling. Het hulpteam ventilatie bepaalt de urgentie aan de hand van een puntensysteem, dit landt in een advies. Dit advies is voorwaardelijk om in aanmerking te komen voor het 'vangnet' (zie toelichting).
3. **financiële voorwaarden** die bepalen welk (hoger) cofinancieringspercentage vanuit het Rijk de aanvragen voor het 'vangnet' ontvangen die conform de (bouw-)technische voorwaarden urgent zijn (zie toelichting).

Voorwaarden 2 en 3 zijn volgordeijk. Om in aanmerking te komen voor het 'vangnet' moet ten eerste voldaan zijn aan de (bouw-) technische voorwaarden, waarmee de urgentie van de ventilatiesituatie wordt aangetoond. Dit zijn de aanvragen voor schoollocaties met de hoogste puntenscores in het advies van de hulpteams. Vervolgens wordt gekeken naar de financiële voorwaarden om te bepalen hoeveel hoger de Rijksbijdrage voor de aanvraag voor de betreffende schoollocatie moet zijn. Verderop volgt een nadere toelichting op de voorwaarden voor het 'vangnet'.

Uitvoering en afstemming

- De sectorraden en de VNG zijn nauw betrokken bij de uitwerking van de maatwerkregeling. Ambtelijk wordt wekelijks de laatste stand van zaken met ze besproken.
- DUS-i kan in deze fase van de uitwerking nog niet zeggen of de regeling uitvoerbaar is, daarover loopt de afstemming. Vanwege de complexiteit van deze regeling is de uitvoeringscapaciteit bij DUS-i ook een risico waar rekening mee gehouden moet worden.
- De controle op de voorwaarden uit de maatwerkregeling dient goed geborgd te zijn. Indien de ADR deze borging onvoldoende acht, kunnen zij op de regeling een onrechtmatigheid constateren. Vanwege de complexiteit van de regeling is dit een risico, groter dan bij eenvoudigere regelingen. Daarom wordt de Auditdienst Rijk (ADR) aan de voorkant nauw betrokken bij de uitwerking van de maatwerkregeling.

FEZ ziet risico's in bovenstaande wat betreft de complexiteit van de voorwaarden voor de uitvoering en de rechtmatigheid van de regeling.

Wat vinden zij ervan?

Dus? Hoe omkleden?

De maatwerkregeling wordt beoogd in werking te treden in mei 2022.

Toelichting voorwaarden vangnet

(Bouw-)technische voorwaarden

Voor de (bouw-)technische voorwaarden worden twee pijlers gehanteerd, op basis waarvan de hulpteams de bezochte schoollocatie scoren met een puntensysteem:²

1. CO2-concentratie
2. Binnentemperatuur

De CO2-concentratie is een goede indicator voor de ventilatiesituatie. Daarnaast hangt binnentemperatuur nauw samen met ventileren. Vb.: de situatie in een schoolgebouw is niet gezond als de ventilatie op een school enkel 'in orde' is indien altijd alle ramen openstaan, en het daarmee constant 10 graden is. Vandaar dat beide pijlers worden meegenomen in het puntensysteem, waarbij CO2-concentratie zwaarder zal wegen.

Om de objectiviteit van de gemeten CO2-concentraties en binnentemperatuur te meten, worden onder meer de volgende checks ingebouwd:

- Op de schoollocatie zal een continue meting over een periode van 2 weken worden geëist.
- Deze meting wordt door de schoollocatie zelf uitgevoerd op basis van objectieve (maar voor de schoollocatie haalbare) eisen aan de meetomstandigheden en na een uitgebreide instructie van de hulpteams ventilatie over het uitvoeren van de meting.
- De meetgegevens worden volgens een gestandaardiseerd proces geanalyseerd door Stichting Ruimte-OK (uitvoerder van de hulpteams ventilatie).
- Zoals reeds beschreven landt de analyse van de meting in een advies van de hulpteams ventilatie. Dit advies is voorwaardelijk voor het aanvragen van het 'vangnet' van de maatwerkregeling.

*Doet Ruimte-OK dat?
Ja toch?*

Financiële voorwaarden

Financiering van maatregelen voor verbetering van ventilatie is een verantwoordelijkheid van zowel de schoolbesturen als de gemeenten. In de huidige uitwerking zal echter enkel de financiële positie van het schoolbestuur bepalend zijn voor de hoogte van de rijksbijdrage in de vangnetconstructie.³

² Een deel van de schoolbesturen heeft al een uitgebreide meting van hun ventilatiesituatie laten uitvoeren (bijv. door de GGD of een marktpartij). De hulpteams ventilatie werken daarom tevens een 'lichte toets' uit, waarbij de meting die reeds is uitgevoerd getoetst wordt (of deze voldoet aan de objectieve criteria voor uitvoering van de meting) en niet de volledige meting van de hulpteams ventilatie opnieuw hoeft te worden uitgevoerd.

³ De voorwaarden om in aanmerking te komen voor het vangnet met hoger cofinancieringspercentage vanuit het Rijk, zal idealiter zijn toegespitst op de financiële positie van het schoolbestuur én de gemeente. Problematisch is echter dat het stellen van voorwaarden vanuit een regeling waarbij gemeenten 'gedwongen' worden bepaalde uitgaven te doen, in strijd is met het budgetrecht van de gemeente(raden). Daar staat tegenover dat in de 'basis' van de regeling nu wel de verplichting is opgenomen voor

Dit ziet er als volgt uit: in het PO zit circa 55% van de schoolbesturen boven de signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen, in het VO is dit circa 42% van de schoolbesturen. Deze signaleringswaarde is bekend voor alle schoolbesturen en wordt berekend op basis van een door de Inspectie van het Onderwijs ontwikkelde formule. Schoolbesturen met een vermogen van hoger dan 80% van hun signaleringswaarde, kunnen dit vermogen inzetten voor de verbetering van ventilatie.⁴ Schoolbesturen die hoog scoren op de (bouw-) technische voorwaarden komen in aanmerking voor een percentage maatwerkfinanciering tussen de 30-70% van het Rijk. Dit is afhankelijk van de omvang van de aanvraag. Indien de omvang van de aanvraag van dien aard is dat zij daarmee zakken onder een eigen vermogen ter hoogte van 80% van hun signaleringswaarde (dus 20% onder de signaleringswaarde), dan financiert OCW de rest met een minimale rijksbijdrage van 33,33% (om niet onder het percentage van de 'basis' van de regeling te zakken) en een maximum van 70% (omdat het verbeteren van de ventilatie niet uitsluitend de verantwoordelijkheid is van het Rijk). Op deze manier krijgt elke aanvraag een passend percentage maatwerkfinanciering vanuit het Rijk.

De signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen is eerder gebruikt als instrument, op basis waarvan schoolbesturen het gesprek voeren met de Inspectie van het Onderwijs en bijv. hun eigen medezeggenschapsraad; vanuit het principe: pas toe (bouw eigen vermogen af) of leg uit (waarom een hoog eigen vermogen nodig is). Schoolbesturen kunnen namelijk een goed argument hebben om een hoog eigen vermogen aan te houden. De signaleringswaarde is eenmaal eerder als oordelend instrument ingezet bij de toebedeling van *devices* aan schoolbesturen in het kader van Corona, door een subsidieontvanger van OCW: SIVON. Dit was echter niet vastgelegd in regelgeving, en is uiteindelijk ook niet toegepast omdat het budget voor de *devices* toereikend bleek om alle aanvragen te honoreren. Er wordt op dit moment tevens gewerkt aan wetgeving die handhaving op reserves mogelijk maakt. De maatwerkregeling ventilatie zal wel vooruitlopen op dit wetstraject.

Afgewogen wordt nog of onder opgaaf van valide argumenten een ander percentage dan de 80%-norm van de signaleringswaarden wordt gehanteerd voor berekening van de Rijksbijdrage (bijvoorbeeld omdat een deel van het vermogen gereserveerd is voor een zeer noodzakelijke andere investering).

Beoordelen en beschikken van de aanvragen

Er zijn twee uiterste methoden om de aanvragen te beoordelen en beschikken. Hieronder worden deze methoden met hun voor- en nadelen beschreven. Vervolgens wordt een methodiek voorgesteld die de voordelen uit beide methoden combineert.

gemeenten om 1/3de bij te dragen; hiermee wordt de medeverantwoordelijkheid van de gemeenten dus wel tot uitdrukking gebracht.

⁴ Indien schoolbesturen meerdere locaties hebben waarvoor zij een vangnetaanvraag doen, zal een andere norm dan de 80%-norm van hun vermogen worden gehanteerd. Dit zal nader worden uitgewerkt.

Methode: ranken

Bij de procedure voor het beoordelen en beschikken van de aanvragen is idealiter geborgd dat eerst de meest urgente gevallen geholpen worden. Dit betekent ultimo dat na het sluiten van de aanvraagtermijn, alle aanvragen worden gerankt en de aanvragen met de hoogste puntenscore (meeste urgentie) uit het advies van de hulpteams worden beschikt tot het budget van de regeling uitgeput is. Het komen tot een aanvraag kan complex zijn en daarmee tijd kosten, de aanvraagtermijn moet daarom een zekere lengte hebben zodat complexe aanvragen niet buiten de boot vallen. Integraal ranken heeft daarmee als nadeel dat schoolbesturen later dan maatschappelijk gewenst en noodzakelijk aan de slag kunnen met hun ventilatieopgave.

Methode: 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'

De methode van beoordelen en beschikken die de meeste tijdswinst oplevert – waarbij schoolbesturen zo snel mogelijk aan de slag kunnen met de ventilatieopgave – is de methode 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. De aanvragen worden dan beoordeeld en beschikt op volgorde van binnenkomst. Ultimo heeft deze methode het nadeel dat de meest urgente gevallen mogelijk niet geholpen worden.

Voorgestelde methode:

In onderstaand voorstel wordt een optimum beoogd tussen bovenstaande twee methoden van beoordelen en beschikken:

- De aanvragen voor de 'basis' worden bij positieve beoordeling direct beschikt op volgende van binnenkomst. De huidige SUViS-aanvragen stagneren. Omdat de 'basis' onder de maatwerkregeling ventilatie een (bijna) gelijk cofinancieringspercentage vanuit het Rijk kent, wordt ervan uitgegaan dat de 'basis' geen groot beslag zal leggen op het budget (140 mln. euro) van de maatwerkregeling. Om te kunnen garanderen dat aanvragen uit de 'basis' direct beoordeeld en beschikt kunnen worden, wordt voor deze groep een apart budgetplafond in de regeling ingebouwd.
- Om te borgen dat de meest urgente gevallen binnen het 'vangnet' worden gehonoreerd, maar er óók 'snel' beoordeeld en beschikt kan worden, worden tijdsvakken gecreëerd met ieder een apart budgetplafond. De aanvragen worden gerankt na sluiting van het tijdvak waarin de aanvraag wordt ingediend. De aanvragen met de hoogste puntenscores worden gehonoreerd en beschikt tot het budgetplafond voor het betreffende tijdvak bereikt is. Budget dat overblijft in een tijdvak, wordt meegenomen naar het volgende tijdvak.
- Er bestaat een kans dat aanvragen voor het 'vangnet' binnen een tijdvak afvallen, omdat het budgetplafond is bereikt. Echter kunnen deze aanvragen nog voldoende urgent zijn, en ook urgenter dan een aanvraag die gehonoreerd wordt in een ander tijdvak. Daarom wordt nog een budget apart gehouden om deze groep van afvallers, ná afloop van de totale aanvraagtermijn, opnieuw te ranken en de meest urgente aanvragen uit deze groep alsnog te kunnen honoreren. Hoe groter je dit deelbudget maakt, hoe groter de kans dat álle aanvragen binnen de maatwerkregeling gehonoreerd worden op exacte volgorde

Datum
9 maart 2022

van urgentie. Echter boet je met het groter maken van dit deelbudget ook in op snelheid waarmee je kan beschikken.

Gedurende de aanvraagtermijn zal goed gemonitord worden wat de uitputting op de deelbudgetten uit de regeling is, zodat de budgetten via een wijzigingsregeling bijgesteld kunnen worden indien de situatie daarom vraagt.

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Middelbaar Beroeps

Onderwijs

Van

Datum

21 februari 2022

Referentie

Bijlagen

I

Intern OCW afgestemd
PO, VO, WJZ, FEZ, RVO

nota

Regeling SUVIS openstellen voor verticale
scholengemeenschappen en agrarische opleidingscentra

Aanleiding

Op 23 november 2020 is de Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) gepubliceerd. Op basis van deze regeling kunnen schoolbesturen in het po en vo via hun gemeente een subsidie aanvragen voor de verbetering van het binnenklimaat in hun schoolgebouw(en). Verticale scholengemeenschappen (VSG) en agrarische opleidingscentra (AOC) zijn uitgesloten van deze regeling omdat zij zelf eigenaar zijn van de gebouwen in plaats van de gemeente. Clusius College heeft naar aanleiding hiervan op 3 december 2021 een brief gestuurd naar uw ambtsvoorganger. In deze brief beargumenteert Clusius dat het in haar optiek **onterecht is dat VSG's en AOC's zijn uitgesloten aangezien ook zij scholen voor voortgezet onderwijs in stand houden**. Op 20 januari jl. heeft Clusius een brief gestuurd aan u waarin zij dit onderwerp nogmaals onder de aandacht brengt. In **deze nota wordt uw akkoord gevraagd om deze VSG's en AOC's via een aparte regeling te voorzien van ventilatiesubsidie**.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het maken van een regeling, lijkend op de huidige SUVIS, voor vo-scholen die onderdeel zijn van een VSG en vo-delen van AOC's. Hierdoor kunnen zij subsidie ontvangen voor het verbeteren van de ventilatie in hun gebouwen.

Wij zullen een antwoordbrief sturen aan Clusius College. De inhoud daarvan is afhankelijk van uw besluit. Ook zullen wij de MBO Raad naar aanleiding van uw besluit, inlichten.

Kernpunten

- De huidige SUVIS regeling geldt niet voor vo-scholen die onderdeel zijn van een VSG en het vo-deel **van AOC's**. Er gaan ongeveer 40.000 vo-leerlingen **naar 18 VSG's en AOC's**.
- Naar aanleiding van de brief van Clusius College (zie bijlage) is ambtelijk overleg geweest over de huidige SUVIS regeling tussen de beleidsdirecties PO, VO, MBO, FEZ en RVO.
- Wij komen tot de conclusie dat de problematiek voor deze vo-scholen hetzelfde is. Het is belangrijk dat ook op deze scholen de ventilatie op orde is zodat de verspreiding van COVID-19 zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- **Om deze reden dienen ook VSG's en AOC's voor hun vo-deel aanspraak te kunnen maken op tegemoetkoming voor kosten m.b.t. het verbeteren van ventilatie.**

- Voorgesteld wordt de regeling alleen open te stellen voor separate vo-gebouwen. **VSG's en AOC's kunnen geen subsidie ontvangen voor gemengde gebouwen** (waar vo-leerlingen en mbo-studenten les krijgen).
- De huidige regeling loopt al ruim een jaar en is onlangs voor de tweede keer verlengd. Gezien de doorlooptijd van het openstellen van de huidige SUVIS, stellen wij voor een nieuwe regeling te maken gericht op de vo-delen van **VSG's en AOC's**.
- Deze regeling is in de praktijk een kopie van de huidige SUVIS
- De maximale kosten (inclusief uitvoering) voor deze regeling worden geraamd **op € 15 miljoen**. Eventuele onderuitputting komt weer beschikbaar voor ventilatie in het po/vo.
- Op de aanvullende post bij Financiën **staat € 140 miljoen** voor ventilatie. Het **voorstel is om € 15 miljoen naar OCW te halen door middel van een ISB**. Op dit moment worden hierover gesprekken gevoerd met FEZ/FIN. Mocht een separate ISB voor deze middelen niet lukken dan gaat het mee in de ISB die in april wordt verwacht voor de nieuwe subsidieregeling ventilatie.
- De huidige SUVIS wordt uitgevoerd door RVO. Aangezien zij de kennis en expertise hebben opgedaan met uitvoering van de SUVIS, ligt het voor de hand dat zij ook deze regeling uitvoeren. Er is overleg geweest met RVO over de uitvoer van deze regeling. RVO doet op korte termijn een uitvoeringstoets.

Proces

DG-HBWE heeft D.MBO gemandateerd om voor hem akkoord te gaan in de lijn.

DG-HBWE is daarom niet opgenomen in de proza lijn.